

**ЦРВЕНИ КРСТ СРБИЈЕ
ЦРВЕНИ КРСТ КРАГУЈЕВАЦ**

**ИЗВЕШТАЈ
О РАДУ ЦРВЕНОГ КРСТА КРАГУЈЕВАЦ ЗА 2023. ГОДИНУ**

Крагујевац, јануар 2024. године

САДРЖАЈ:

ШИРЕЊЕ ЗНАЊА О МЕЂУНАРОДНОМ ХУМАНИТАРНОМ ПРАВУ И ОСНОВНИМ ПРИНЦИПИМА ЦРВЕНОГ КРСТА – ДИФУЗИЈА.....	2
РАЗВОЈ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИОНО-КАДРОВСКА ПИТАЊА	4
ЗДРАВСТВЕНО-ВАСПИТНЕ АКТИВНОСТИ	11
ПОДСТИЦАЊЕ АКТИВНОСТИ НА ОМАСОВЉЕЊУ ДОБРОВОЉНИХ ДАВАЛАЦА КРВИ – МОТИВАЦИЈА ДОБРОВОЉНИХ ДАВАЛАЦА КРВИ.....	17
ПРВА ПОМОЋ.....	22
СОЦИЈАЛНЕ АКТИВНОСТИ	28
АКТИВНОСТИ ПОДМЛАТКА И ОМЛАДИНЕ.....	42
МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	48
СЛУЖБА ТРАЖЕЊА.....	51
БОРБА ПРОТИВ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА.....	53
ПРИПРЕМА И РАЗВОЈ КАПАЦИТЕТА ЗА ОДГОВОР НА НЕСРЕЋЕ И РАД У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА И КОНФЛИКТИМА.....	56
ИНФОРМАТИВНО-ПРОПАГАНДНА ДЕЛАТНОСТ	59

ШИРЕЊЕ ЗНАЊА О МЕЂУНАРОДНОМ ХУМАНИТАРНОМ ПРАВУ И ОСНОВНИМ ПРИНЦИПИМА ЦРВЕНОГ КРСТА – ДИФУЗИЈА

Ширење знања о Међународном хуманитарном праву и основним принципима Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца, је кључни задатак Црвеног крста Крагујевца, којим се јачају контакти са корисницима програма, партнерима и сарадницима, обезбеђују исправна перцепција и несметано функционисање Црвеног крста у циљу обављања помоћне улоге надлежним властима у хуманитарној области. Овим деловањем се обезбеђују и потребни услови да се, у случају потребе, ефикасно стигне до жртава несрећа и укаже помоћ.

Активности дифузије су у току протекле године биле врло разнолике и обухватале су: семинаре, радионице, предавања, састанке, сарадњу са медијима, разговоре са појединим циљним групама. У 2023. години, свака активност Црвеног крста била је прожета основним информацијама о мисији, принципима, знаку и задацима Црвеног крста, у складу са узрастом циљне групе. Спроводили смо их редовно, како у оквиру Црвеног крста Крагујевац – за запослене, волонтере и чланове Црвеног крста, тако и за partnere изван наше организације: наставно особље у школама и на факултетима, представнике институција власти, невладине организације и организације цивилног друштва.

Црвени крст Крагујевац је програм дифузије, у протеклој години, реализовао у оквиру: програма „Зимујмо код куће“, акције „Заштитимо децу у саобраћају“, програма „Промоција хуманих вредности“, обука и такмичења из прве помоћи, предавања о добровољном давалаштву крви, показним вежбама, презентацијама и едукацијама током свих традиционалних активности – ликовних и литерарних конкурса, изложби, уличних презентација, поделе пропагандног материјала и медијских прилога. У оквиру обуке за чланове специјализованих јединица цивилне заштите при Сектору за ванредне ситуације за збрињавање, 11. септембра секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић, одржала је и предавање под називом: „Хуманитарни минимум стандарда неопходан за формирање привременог смештаја“.

Процењује се да је најмање 70.000 грађана Крагујевца било у прилици да чује основне информације о историјату, принципима, знаку и активностима Црвеног крста. Поред овог броја директно укључених особа у ширење знања о Црвеном крсту, можемо слободно рећи да је, захваљујући запаженом медијском праћењу активности Црвеног крста, број индиректно информисаних већи.

Активностима са волонтерима у „Кутку за квалитетније старење“ и Омладинској теренској јединици „Др Елизабет Рос“, обележен је **6. фебруар – Дан оснивања Црвеног крста Србије.**

Традиционалним церемонијама поводом обележавања годишњице смрти др Елизабет Рос 14. фебруара, и 2023. године је **обележен Дан оснивања крагујевачког Црвеног крста**, а наша Организација је представљена страним делегацијама које су посетиле Крагујевац у част заслуга др Елизабет Рос и њених сарадница, још два пута – 17. маја и 14. септембра.

Традиционално, сваког 21. октобра, секретар и волонтери Црвеног крста Крагујевац, полажу венац невино страдалими жртвама 1941. године.

Посредством Црвеног крста Крагујевац, два студента Правног факултета у Крагујевцу, Ана Хаџић и Владимир Рајчевић, су били учесници семинара о **међународном хуманитарном праву**, који је у периоду од 9. до 11. маја 2023.

године реализовао Црвени крст Србије, у Београду, а Црвени крст Крагујевац их је касније, на својој свечаној седници Скупштине похвалио и промовисао.

Светски Дан Црвеног крста – 8. мај и Недеља Црвеног крста, од 8. до 15. маја 2023. године, били су обележени темом коју је определила Међународна Федерација друштава Црвеног крста и Црвеног полумесеца, а која је гласила „**Све што чинимо, чинимо од срца**“. Традиционално су, у Недељи Црвеног крста (извештај о Недељи Црвеног крста је саставни део извештаја), спроведене акције: „Пакет за новорођену бебу“, конкурс „Причајмо о здрављу“ и изложба „Хуманизам у дечијем стваралаштву“, такмичења из прве помоћи и бројне друге акције и активности, а све су детаљније описане у областима рада којима припадају. Такође се у овом периоду, интензивније, транспарентније и ефектније приступило реализацији свих програма, а посебно: Превенција трговине људима, Промоција хуманих вредности, добровољном давалаштву крви, раду Кутка за квалитетније старење, као и Народној кухињи и свеукупној социјалној делатности.

У емисији „Хроника“ локалне Телевизије Крагујевац, на Међународни дан Црвеног крста, прочитано је саопштење Црвеног крста Крагујевац, поводом обележавања овог важног датума, а водитељ емисије је носио значку Црвеног крста Србије и на тај начин је Телевизија Крагујевац одала признање највећој хуманитарној организацији на свету.

Чланови Кутка за квалитетније старење су дружење у Недељи Црвеног крста, посветили обележавању Недеље Црвеног крста, а свеукупно је активностима у оквиру обележавања Недеље Црвеног крста у 2023. години, директно било обухваћено око 5.000 становника, док је индиректан број далеко већи.

У 2023. години је завршена и нашла се на располагању и у употреби, **Књига стандарда за визуелни идентитет у организацијама Црвеног крста у Србији**, у чијој су изради током 2022. године учествовале секретар крагујевачког Црвеног крста Невенка Богдановић и стручни сарадник Марица Патрногић.

Током 2023. године је Црвени крст Крагујевац континуирано радио на едукацији својих волонтера о мисији и задацима Црвеног крста, а комплетније обуке су реализоване за нове чланове Омладинске теренске јединице Црвеног крста „Др Елизабет Рос“, у априлу и децембру 2023. године.

Секретар Црвеног крста Крагујевац Невенка Богдановић – на седницама Окружног штаба за ванредне ситуације и на седницама Општинског штаба, је редовно током године, промовисала улогу и значај организације Црвеног крста у Крагујевцу.

Стручни сарадник Црвеног крста Крагујевац Марица Патрногић је члан Комисије за међународно хуманитарно право Црвеног крста Србије, која је током 2023. године имала један састанак, а чланови су консултовани и за мишљење о нацрту новог Статута Црвеног крста Србије.

У сваком броју часописа Црвеног крста Крагујевца „У служби хуманости“ (покренутом поводом 135 година постојања Црвеног крста Крагујевац) се пише о активностима Црвеног крста Крагујевац у овој области, а часопис, као и периодични билтени, сами по себи су изузетан вид дифузије, јер сваким текстом промовишу Основне принципе Мисију и задатке Црвеног крста.

РАЗВОЈ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИОНО-КАДРОВСКА ПИТАЊА

Активности Црвеног крста Крагујевац током 2023. године, реализоване су захваљујући раду волонтера, професионално ангажованих лица, као и чланова управних органа.

Скупштину Црвеног крста Крагујевац за мандатни период 2022–2026. година чини 29 чланова из 8 основних организација и 43 подружнице у основним, средњим школама, факултетима, у предузећима и установама, и то:

Прим. др Стеван Китанић (ООЦК у МЗ “21. октобар”), др Љубиша Милојевић (ООЦК у МЗ “Палилула”), Вера Алексић (ООЦК у МЗ “Центар града”), Драгица Драгољевић (ООЦК у М.З.“Шумарице”), Ненад Илић (ООЦК у МЗ “Грошница”), Рајка Јевтић (ООЦК у МЗ “Пивара”), Даница Павловић (ООЦК у МЗ “Вашариште”), Ивко Свичевић (ООЦК у МЗ “Мале Пчелице” – Ново насеље), Александра Радовић (ОШ “Мирко Јовановић”), проф. др Петар Веселиновић (Економски факултет), проф. др Драган Батавељић (Правни факултет), Јован Симић (ОТЈ „Др Елизабет Рос“), Слађана Ђукановић (ОШ “Вук Стефановић Караџић”), Марија Ерић (ОШ “Радоје Домановић”), Милош Ерић, кога је на 6. седници Скупштине која је одржана 21.12.2023. заменила Јована Живановић (Факултет медицинских наука), Јелена Милојевић (ОШ “Мома Станојловић”), Верица Јовановић (Медицинска школа), Снежана Јанковић (ОШ “Наталија Нана Недељковић”), Јасмина Крсмановић (ОШ “Драгиша Михаиловић”), Срећко Павићевић (Прва крагујевачка гимназија), Љиљана Костић (ОШ “Милутин и Драгиња Тодоровић”), Ана Радојичић (ОШ “Милоје Симић”), Оливера Сретеновић (ШОСО “Вукашин Марковић”), др Слободан Китановић („Завод за хитну медицинску помоћ”), др Нада Миловановић (ЗЗЗР “Застава”), Драган Цветановић (запослени у Првој крагујевачкој гимназији), Горан Милићевић („Енергетика”), Гордана Видовић (запослена у ОШ „Вук Стефановић Караџић”), и Славица Брзаковић („Застава оружје”).

Управни одбор Црвеног крста Крагујевца у мандатном периоду 2022–2026. године чини 9 чланова, и то:

- Прим. др Стеван Китанић, председник Црвеног крста Крагујевца, кога је из реда чланова Скупштине предложила основна организација у Месној заједници „21. октобар“,
- Др Љубиша Милојевић, потпредседник, кога је из реда чланова Скупштине предложила основна организација у Месној заједници „Палилула“,
- Проф.др Петар Веселиновић, кога је из реда чланова Скупштине предложила подружница Економског факултету у Крагујевцу,
- Милка Игњатовић, из реда истакнутих волонтера,
- Др Слободан Китановић, кога је из реда чланова Скупштине предложила подружница у установи „Завод за хитну медицинску помоћ“,
- Слађана Ђукановић, коју је из реда чланова Скупштине предложила подружница у О.Ш. “Вук Стефановић Караџић“,
- Драгица Драгољевић из реда истакнутих волонтера,
- Горан Милићевић, кога је из реда чланова Скупштине предложила подружница у предузећу „Енергетика“ и
- Лела Петровић, представник Града Крагујевца.

Надзорни одбор Црвеног крста Крагујевца чине следећи чланови и то:

- Милун Петковић, дипломирани правник, председник Надзорног одбора,
- Миланка Павловић, економиста,

- Весна Димитријевић, дипломирани правник,
- Милош Ерић, дипломирани менаџер и
- Иван Јовановић, дипломирани економиста.

Седницама Скупштине Црвеног крста Србије су током 2023. године редовно присуствовали и у њеном раду учествовали: Невенка Богдановић, секретар и др Љубиша Милојевић, потпредседник Црвеног крста Крагујевца.

Седницама Управног одбора Црвеног крста Србије је редовно присуствовала секретар Невенка Богдановић, у својству члана, као и седницама Комисије за информисање Црвеног крста Србије.

Седницама Комисије за реалистички приказ повреда стања и обољења, присуствовала је волонтер, Драгица Драгољевић. Седницама Комисије за подмладак и омладину редовно је присуствовала волонтер Милица Ђорђевић, а седницама Комисије за Међународно хуманитарно право редовно је присуствовала запослена Марица Патрновић.

У току 2023. године одржане су три седнице Скупштине Црвеног крста Крагујевац: 24. фебруара 2023. године, 15. маја 2023. године (свечана седница) и 21. децембра 2023. године (такође свечана седница).

Управни одбор одржао је укупно 16 седница (8 одржаних и 8 електронских седница), док се Надзорни одбор састао 8 пута у току исте године.

Током 2023. године одржане су 3 заједничке седнице Управног и Надзорног одбора Црвеног крста Крагујевац.

„Кутком за квалитетније старење“ Црвеног крста Крагујевац руководи Веће, и то: Милка Игњатовић (председница), Вера Алексић, Лабуд Драгашевић, Зора Станковић, Снежана Ђурић, Зденка Глумбић и Радованка Андрић.

Управни одбор Црвеног крста Крагујевац утврдио је предлог за доделу 13 Захвалница Црвеног крста Србије, 12 Сребрних и 2 Златна знака Црвеног крста Србије, волонтерима и донаторима Црвеног крста Крагујевца за посебан допринос у остваривању хуманих циљева Црвеног крста и успешног вођења акција Црвеног крста Крагујевца у свим областима деловања.

На округлом столу, поводом 40 година постојања и континуиране реализације акције „Селу у походе“, одржаној у Недељи Црвеног крста, 11. маја, уручене су захвалнице Црвеног крста Србије: Радославу Хаџићу – МЗ Влачка; Радмили Величковић – МЗ 21. октобар и Шумарице; Новици Петровићу – МЗ Илићево; Љиљани Милићевић – МЗ Филип Кљајић; Рајку Глишићу – МЗ Чумић; Славици Обрадовић – МЗ Бресница; Миодрагу Перишићу – МЗ Добрача; Радосаву Живановићу – МЗ Лужнице; Јелени Раденковић – МЗ Станово; Саши Живковићу – МЗ Опорница; Гордани Јанковић Шкрбић – МЗ Поскурице и Шљивовац и Стефану Радосављевићу – МЗ Вашариште.

На 5. свечаној седници Скупштине Црвеног крста Крагујевац у мандатном периоду 2022–2026. године, одржаној 15. маја 2023. године, додељен је Сребрни знак Црвеног крста Србије Миодрагу Стојиловићу и Воји Милићу, вишегодишњим изузетним волонтерима и сарадницима, док је Златни знак Црвеног крста Србије додељен др Слободану Китановићу, дугогодишњем сараднику и волонтеру, члану Управног одбора и Скупштине Црвеног крста Крагујевац.

У оквиру одржане акције „Трка за срећније детињство“, 01.10.2023. године додељен је Сребрни знак Црвеног крста Србије Ненаду Луковићу, дугогодишњем волонтеру и донатору Црвеног крста Крагујевац.

На 6. такође, свечаној седници Скупштине, која је одржана 21.12.2023. године, додељена је Захвалница Црвеног крста Србије Гордани Видовић, професорки енглеског језика, као и Сребрни знаци Црвеног крста Србије,

следећим просветним радницима: Јелени Милојевић, Невенки Мијановић, Биљани Милосављевић, Верици Јовановић, Љиљани Милићевић, Јелени Нешић и Душану Карапавловићу.

На поменутој седници Скупштине Сребрни знак Црвеног крста Србије додељен је и Невенки Ђелић, новинарки и вишегодишњој сарадници крагујевачког Црвеног крста, као и Заводу за здравствену заштиту радника „Застава“.

Златни знак Црвеног крста Србије додељен је Лазару Јовичићу, волонтеру коме је Црвени крст обележио период одрастања и сазревања, исто колико су његов таленат, рад, знања и вештине обогатиле активности Црвеног крста.

На 6. седници Скупштине, додељена је Захвалница Раденовић Арсену, недавно пензионисаном припаднику Ватрогасно-спасилачке јединице, за хуманост и доброту у бројним заједничким акцијама, а посебно у акцијама „Селу у походе“.

Крагујевачки Црвени крст се захвалио и Цветковић Николи, за промоцију здравих стилова живота у оквиру пројекта „Креативним кретањем до здравља“.

Међународни дан волонтера сваке године се обележава 5. децембра, с циљем подсећања јавности на предности и добробити волонтирања и његовог доприноса развоју како локалне тако и шире заједнице. О тој важној теми на регионалној телевизији говорила је 5. децембра дипломирани социјални радник, Агата Живојиновић, која је касније имала част да уручи награде најкреативнијим волонтерима, који су се одазвали на позив да помогну угроженим малишанима стварајући честитку „Један пакетић много љубави“. Агата Живојиновић је говорила о немерљивом доприносу посебно старијих волонтера, што је допринело да се позитивно промени слика о старењу. На конкурс је стигло 586 радова, из 17 основних и 2 средње школе, а само 3 су могла бити одабрана за штампање.

На свечаности поводом обележавања Међународног дана волонтера, 5. децембра, Секретар Невенка Богдановић је, заједно са председником Црвеног крста Крагујевац, др Стеваном Китанићем, на свечаном дружењу, уручила признања волонтерима године, Марку Милошевићу, Дојчину Недељковићу и Живораду Ракетићу. Поред волонтера године, који су дали највећи допринос, награђени су и они најмлађи волонтери, учесници конкурса „Један пакетић пуно љубави“.

Посебну захвалност крагујевачки Црвени крст дугује донатору, господину Драгану Бубањи, који је својим доприносом улепшао свечаност добитницима признања и диплома, а и свима осталима, допринео да заједничка свечаност поводом 5. децембра, буде незаборавна. Захваљујући његовом покровитељству, поводом овог датума, објављена је и публикација под називом „40 година Селу у походе“.

На свечаном пријему за волонтере, било је присутно око 90 волонтера, а одржане су и 4 едукације о значају волонтерског рада.

На редовном састанку Омладине Црвеног крста, одржаном 4. децембра, уочи обележавања Међународног дана волонтера, за 27 присутних младих волонтера, стручни сарадник Марица Патрновић је одржала предавање о значају волонтерског рада. Кроз веома занимљиву дискусију, млади су утемељили своје разлоге и мотиве за волонтирање, а посебно – волонтирање у Црвеном крсту.

Група најмлађих волонтера – чланова Подмлатка Црвеног крста Крагујевац, на састанку одржаном 9. децембра, разговарала је са инструкторкама Подмлатка о особинама као што су хуманост, људскост и

доброта, а радионица се завршила „цртањем“ идеалног волонтера са свим пожељним особинама.

Секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић је за 13 просветних радника из основних и средњих школа у Крагујевцу, одржала едукацију о значају волонтерског рада и поред честитке, захвалила им се на изузетном доприносу у мотивацији младих да буду драгоцену подршку Црвеном крсту у будућности. Такође је одржала радионицу за чланове „Кутка за квалитетније старење“, са циљем да од најмудријих и најискуснијих грађана Крагујевца, пре свега сазна, не само особине добрих волонтера, већ и њихово размишљање о начину мотивације, различитих категорија становништва за различите области волонтерског рада.

Црвени крст Крагујевац је током 2023. године доделио Захвалницу др Гордани Дамњановић, Јасмини Лакићевић и Цивилној радио мрежи Србије, за допринос и залагање у остваривању активности Црвеног крста.

Крагујевачки Црвени крст је у 2023. години добио захвалнице од следећих институција:

1. Удружења студената са хендикепом Крагујевац, поводом јубилеја – 20 година постојања и рада, за исказану солидарност и несебичан допринос раду удружења,
2. Удружења здравствених радника Крагујевац, за успешну сарадњу и изузетан допринос у раду удружења здравствених радника Крагујевац,
3. Црвеног крижа федерације Босне и Херцеговине, за учешће на Кампу младих „Млади у одијелу хероја 2023“,
4. Министарства унутрашњих послова – Сектор за ванредне ситуације, поводом Дана сектора за ванредне ситуације, за подршку и изузетну сарадњу са Сектором за ванредне ситуације,
5. Крагујевачког полумаратона, поводом 10 година успешне сарадње
6. Удружења ратних војних инвалида и породица погинулих бораца Крагујевац (за Невенку Богдановић), поводом 30 година рада и постојања Удружења за подршку помоћ и сарадњу и
7. ПД Жежељ и ПЕК Гора, за учешће на републичкој акцији „Јешевац–Борачки крш“ поводом Међународног дана планина.

Град Крагујевац је и у 2023. години наставио да финансијски подржава програм народне и ђачке кухиње, као и програме у области здравствене заштите и то:

- Популарисање добровољног давалаштва крви, сарадња са службама и здравственим установама за трансфузију крви, подружницама и удружењима добровољних давалаца крви са територије града Крагујевца и организацију акција добровољног давања крви, обележавање значајних датума у области добровољног давања крви, набавка пригодних поклона/награда за вишеструке добровољне даваоце крви, регрутовање и едукација волонтера Црвеног крста Крагујевац у области здравствене заштите;
- Промоцију здравља, унапређење здравља појединих групација становништва, превенцију болести од већег социјално-медицинског значаја;
- Организовање, обучавање и припремање екипа за прву помоћ, хигијенско-епидемиолошку заштиту, негу повређених и оболелих, организацију

такмичења у области прве помоћи и реалистичког приказа повреда, обележавање Светског дана прве помоћи;

Град је такође финансијски подржао и:

- Програм службе тражења (решавање личних тражења, односно спајање раздвојених чланова породице у вези са сукобима на територији бивших југословенских република, у случају елементарних и других катастрофа, тражења у категорији ирегуларних миграната и тражилаца азила) и едукацију кадрова Црвеног крста за потребе деловања у несрећама и рада са мигрантима и азилантима, са акцентом на деловању у ванредним ситуацијама и конфликтима;
- Програм припреме и развој капацитета за деловање у случају природних, еколошких и других несрећа, као и оружаних сукоба, у сарадњи и уз координацију са надлежним органима;
- Програм Саветовлиште за неформалне неговатеље дементних особа.

Поводом епидемиолошке ситуације проузроковане ширењем епидемије заразне болести COVID-19, Универзитетски клинички центар Крагујевац и Црвени крст Крагујевац су закључили Анекс бр 6. Споразума о сарадњи, а закључен је такође и Споразум о сарадњи и Анекс бр.1 Споразума са Заводом за здравствену заштиту радника „Застава“, као и Споразум о сарадњи са Домом здравља Крагујевац, који на основу исказаних потреба, омогућава континуирано учешће и допринос волонтера Црвеног крста Крагујевац у циљу заједничког деловања у реализацији мера и препорука надлежних државних органа у вези са сузбијањем ширења заразне болести COVID-19, како би се обезбедило унапређење пружања здравствене заштите у наведеним здравственим установама.

У вези са потписаним Споразумима о сарадњи са здравственим установама (Универзитетском клиничким Центром Крагујевац, Заводом за здравствену заштиту радника „Застава“ и Домом здравља у Крагујевцу) документа о волонтирању потписало је 12 лица у 2023. години, односно укупно 176 лица од почетка епидемиолошке ситуације и закључења Споразума о сарадњи са поменутих здравственим установама.

У 2023. години у здравственим установама волонтирало је 7 особа мушког пола и 5 женског. Када је у питању старосна структура, волонтирало је укупно 9 младих до 30 година и 3 лица старости између 31 и 64 године, и то: у области медицинске струке (доктори медицине) као и за ангажовање у области немедицинске струке (мастер хемичари, дипломирани психолог и струковни физиотерапеути).

У оквиру организације и развоја, у Црвеном крсту Крагујевац функционише и ИТ центар који покрива 24 организације Црвеног крста из региона. Послови запослених на програмима пословно финансијског система и минимума дистрибутивног система су реализовани у складу са плановима Црвеног крста Србије.

Организационо-кадровска питања

Упоредни преглед рада свих облика управљања у Црвеном крсту Крагујевац у последње четири године:

Ред. бр.	Назив органа	2020.	2021.	2022.	2023.
1.	Скупштина	1	1	4	3
2.	Управни одбор	7	10	13	16
3.	Надзорни одбор	4	5	4	8
4.	Радна тела	17	20	25	47
Укупно		29	36	46	74

Упоредни преглед броја основних организација, подружница и чланова са уплаћеном чланарином Црвеног крста Крагујевца:

Редни број	Структура чланства	2021.		2022.		2023.	
		Број ОО/П	Број чланова	Број ОО/П	Број чланова	Број ОО/П	Број чланова
1.	Млади до 30 година	36	14.446	36	11.670	36	12.269
2.	Старији од 30 год	15	2.138	15	1.997	15	2.380
Укупно		51	16.584	51	13.667	51	14.659

Током 2023. активности Црвеног крста је обављао укупно 51 облик деловања, и то: 15 подружница Подмлатка и Омладине, 8 основних организација Црвеног крста у месним заједницама, 6 у предузећима и установама.

У вези са чланарином одраслих чланова, у 2023. години је забележено повећање броја чланова у односу на претходну годину.

Сматрамо да је повећању броја чланова у великој мери допринео престанак епидемиолошке ситуације изазване вирусом COVID-19, која је трајала готово 3 године, током које је дошло до смањења уплате чланарине.

У категорији одраслих чланова највећи је број лица између 30 и 65 година старости (2007 чланова), док је међу лицима старијим од 65 година, у 2023. години било 383 члана. Овоме доприноси чињеница да су чланови Црвеног крста у основним организацијама при месним заједницама претежно старија лица.

Када је чланарина младих у питању, забележен је благи пораст броја чланова у односу на 2022. годину, што такође објашњавамо престанком епидемиолошке ситуације изазване вирусом COVID-19.

Током 2023. године укупно је ангажовано 686 волонтера, од којих 254 особа мушког пола, 432 женског, 105 лица до 30 година старости, 317 лица старости 31–64 године и 264 особа које су старије од 65 година.

Иначе, за реализацију активности Црвеног крста у 2023. години евидентирано је 1159 ангажовања волонтера и евидентирано време од 15.846 сати волонтерског ангажовања.

Црвени крст Крагујевац је током 2023. године у циљу развоја људских ресурса укључивао запослене из Секретаријата и волонтере у обуке и усавршавања из свих области деловања.

Секретар, Невенка Богдановић, чланови Секретаријата и волонтери су редовно учествовали у раду разних градских тела (Локални тим Града за борбу против трговине људима, Савет за здравље, Савет за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији града Крагујевца, Радна група за борбу против болести зависности, Окружни и Општински штаб за деловање у несрећама, Локални тим за унапређење образовања Рома, Локални тим за екологију и Комисија за расподелу помоћи социјално угроженим породицама расељених лица на територији Града Крагујевца, Радна група за израду социјалне стратегије Града Крагујевца као и Радна група за израду Стратегије развоја здравствене заштите Града Крагујевца, радна група РОМАЦТЕД, Радне групе за израду нацрта Локалног акционог плана за родну равноправност града Крагујевца за период 2022–2024, Стручне групе за припрему, консултације и правне израде Програма заштите животне средине на територији Крагујевца за период 2023–2033. године и Радне групе за израду нацрта Локалног акционог плана за социјалну инклузију Рома и Ромкиња у Граду Крагујевцу за период 2022–2025. година).

У Секретаријату Црвеног крста Крагујевца је током 2023. године на неодређено време радило 20 радника, 2 радника на одређено време и 8 радника по основу 19 облика ангажовања (Уговор о обављању привремених и повремених послова, Уговори о делу, Уговори о ауторским и сродним правима и Уговори о ангажовању преко Омладинске задруге).

У Црвеном крсту Крагујевца су током 2023. године радили следећи запослени: Невенка Богдановић, Милосава Миликић, Светлана Волкановска, Агата Живојиновић, Марица Патрногић, Јован Лековић, Дејан Лакићевић, Ана Миловановић, Ана Бракус, Стојанка Лековић, Слађана Ђорђевић, Владимир Јевтић, Зоран Павловић, Љиљана Лалошевић, Раде Јоксимовић, Гордана Николић, Никола Анђелић, Зорка Недић, Милан Милановић, Никола Живановић и Ајети Тахири.

На 11. седници Управног одбора и 4. седници Скупштине Црвеног крста Крагујевац, 24. фебруара 2023. године, разматран је пројекат реконструкције постојећег и изградње новог објекта Црвеног крста Крагујевац у улици Војводе Путника бр. 4. Седници су присутвовали и представници инвеститора и пројектанта. (Детаљни записници са ове и свих осталих седница, а у вези са реконструкцијом постојећег и изградњом новог објекта Црвеног крста Крагујевац се налазе у архиви Црвеног крста Крагујевац)

Одлуком Скупштине и Управног одбора послове адвоката за потреба Црвеног крста Крагујевац је обављао адвокат Владимир Јанковић, потпуно волонтерски.

Дана 27.09.2023. године Црвени крст је добио грађевинску дозволу за реконструкцију и изградњу објекта у улици Војводе Путника бр. 4, а након заједничке седнице Управног и Надзорног одбора Црвеног крста Крагујевац, која је одржана 1. новембра 2023. године, присутни чланови су усвојили коначну верзију Уговора о грађењу, који је закључен 2. новембра 2023. између Наручиоца – Црвеног крста Крагујевац и извођача – Old City Residence.

Основни циљ чланова органа управљања Црвеног крста Крагујевац током целог процеса је био да унапреди имовину која му је поверена на управљање што је била и полазна основа за сваки договор са инвеститором.

ЗДРАВСТВЕНО-ВАСПИТНЕ АКТИВНОСТИ

Здравствено-васпитне активности, директно проистичу из мисије Црвеног крста и чине једну од важнијих области деловања наше Организације.

Црвени крст Крагујевац има традицију у спровођењу здравствено-превентивних активности и током читаве године је, за промоцију и унапређење здравља користио разне облике рада: предавања, трибине, радионице, квизове, „школице“, ликовне и литерарне конкурсе, изложбе, филмске пројекције, уличне манифестације и информативне активности. Као организација која је препознатљива у области здравственог просвећивања становништва, настојали смо да и у години за нама, своје активности усмеримо ка следећим циљним групама и обухватимо што већи број: становника у граду и селу, предшколаца, ученика основних и средњих школа, студената, кандидата за возаче, потенцијалних добровољних давалаца крви и волонтера.

У прилог запаженом раду и доприносу Црвеног крста Крагујевац на пољу здравственог просвећивања, говори чињеница да је у обележавању свих важних датума од значаја за јавно здравље, Црвени крст Крагујевац неизоставни партнер, сарадник и носилац активности. Рекли би смо да се добри резултати и позитивна слика бриге становништва о сопственом здрављу, постижу захваљујући координираном и заједничком раду свих институција које се баве промоцијом здравља у граду. Тако су стални партнери Црвеног крста у реализацији здравствено-превентивних активности и у 2023. години били: подружнице Подмлатка и Омладине Црвеног крста у основним и средњим школама и на факултетима, Институт за јавно здравље, Дом здравља са Превентивним центром, Апотекарска установа, Завод за здравствену заштиту радника, Завод за стоматологију, Факултет медицинских наука, Завод за хитну медицинску помоћ, Установе за децу „Нада Наумовић“ и „Ђурђевдан“, млади волонтери из ОТЈ „Др Елизабет Рос“, Омладина ЈАЗАС-а, студентске асоцијације свих факултета, бројна удружења и невладине организације.

У реализацији ових активности, посебан допринос су дали чланови ОТЈ „Др Елизабет Рос“, искусни волонтери одговарајућег стручног профила и едуковани чланови Омладине Црвеног крста Медицинске школе „Сестре Нинковић“. Такође је у свим школама изузетно значајно ангажовање разредних старешина, наставника и професора биологије и грађанског васпитања, педагога, психолога, као и представника ђачких парламената.

У протеклој години, за локалну заједницу и за нашу Организацију је било значајно учешће секретара Црвеног крста Крагујевац Невенке Богдановић у раду Савета за здравље при Градској управи, где је рад Црвеног крста увек похваљиван, а акције увек правовремено промовисане.

Календар здравља

Национални дан без дуванског дима – 31. јануар је обележен реализацијом манифестације у Тржници на Аеродрому, на којој су закупци и посетиоци тржнице могли да провере ниво гликемије, крвни притисак, тестирају се на никотинску зависност и добију адекватне едукативне материјале и савете. Циљ обележавања овог датума јесте да се упозори јавност на штетне ефекте употребе дувана, као и излагања дуванском диму, нарочито по здравље, деце и младих. Едукативне активности, Црвени крст Крагујевац је наставио и за своје

волонтере, којима је такође волонтер, студент Факултета медицинских наука Јелена Ранковић, одржала предавање о штетности дуванског дима и пушења.

Светски дан борбе против туберкулозе – 24. март је обележен дистрибуцијом лифлета о превенцији туберкулозе и маски за заштиту од респираторних вируса, свим корисницима програма „Народна кухиња“ (870 корисника) и предавањем о туберкулози, које је за 20 младих волонтера Црвеног крста Крагујевац – чланова ОТЈ „Др Елизабет Рос“, одржано 21. марта 2023. године. На друштвеним мрежама Црвеног крста Крагујевац, 23. и 24. марта 2023. године су објављене информације о обележавању Светског дана борбе против туберкулозе и едукативни филм Светске здравствене организације. Наведеним активностима је директно било обухваћено око 900 особа, док је индиректни обухват далеко већи.

Светски дан здравља – 7. април, у циљу унапређења здравља и благостања људи, обележен је и ове године. Кампања се водила под слоганом „Здравље за све“, у години када је Светска здравствена организација славила 75 година од оснивања. То је била прилика да се осврнемо на успехе јавног здравља, али и позив на акције, како бисмо се суочили са тренутним и будућим здравственим изазовима. Црвени крст Крагујевца је поводом Светског дана здравља 2023. године, организовао следеће:

- Свим Подружницама Подмлатка и Омладине у основним и средњим школама, су прослеђене информације о теми Светског дана здравља и препоруке да се на нивоу школа организују додатне активности са циљем промоције здравих стилова живота;
- Средства информисања у Крагујевцу су добила информацију о програму обележавања овог важног датума од стране Црвеног крста Крагујевца;
- На редовном састанку „Кутка за квалитетније старење“, 4. априла, чланови су имали прилику да чују више о теми овогодишњег Светског дана здравља, а на наредном сусрету – 11. априла, лекар у пензији и вишедеценијски пријатељ Црвеног крста и Кутка за квалитетније старење др Видосава Жубринић је одржала предавање члановима „Кутка за квалитетније старење“ и радионицу о здравим животним навикама;
- За младе – ученике крагујевачких средњих школа, су током априла месеца организоване обуке из прве помоћи и акције добровољног давања крви и све те активности су биле прилика да се млади подсети на значај очувања здравља и вођење здравих стилова живота. О овој теми се говорило на сам Светски дан здравља – 7. априла, приликом обука из прве помоћи за студенте Факултета медицинских наука и запослене у Црвеном крсту Крагујевац;
- Тог дана – 7. априла, у Градској управи Крагујевац, је одржана конференција и поводом обележавања Светског дана Рома, на којој је учешће узела секретар Црвеног крста Крагујевац, а допринос Црвеног крста је, у свом излагању навела Бранкица Јанаковић, повереница за заштиту равноправности;
- 7. априла је такође, Црвени крст Крагујевац потписао споразум о сарадњи са удружењем „Креативно кретање“, у циљу будуће заједничке реализације пројеката у области здравствено-превентивног рада и узајамне подршке;
- Стручни сарадник Црвеног крста Крагујевац Марица Патрновић, је 7. априла 2023. године, била гост у емисији „Мозаик“ Радио-телевизије

Крагујевац и говорила о активностима Црвеног крста поводом овог важног датума, али и другим активностима и програмима;

- У ТЦ „Делта парк“ је 8. априла одржана сабирна акција „Корпа доброте“, на којој је грађанима дељен и едукативни материјал о очувању здравља;
- Такође је 8. априла, група Подмлатка Црвеног крста, у оквиру свог редовног окупљања, са својим инструкторима – члановима ОТЈ „Елизабет Рос“, обрађивала тему здравих стилова живота, кроз радионичарски рад;
- Традиционално је поводом Светског дана здравља Црвени крст Крагујевац, под покровитељством Града Крагујевца, расписао ликовни и литерарни конкурс под називом „Причајмо о здрављу“, који је ове године трајао од 27. априла до 8. маја 2023. године. Овогодишња тема Светског дана здравља гласила је: **„Здравље за све“** и имала је за циљ да подстакне децу и младе на промоцију здравих стилова живота.

У „Недељи Црвеног крста“ – 15. маја 2023. године, у Свечаном салону Градске управе, награђени су аутори најбољих радова, и то:

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа и разред	Врста рада
1.	Невена Џудовић	ОШ „Јован Поповић“	ликовни
2.	Нина Николић	ОШ „Живадинка Дивац“	ликовни
3.	Драгана Филиповић	Медицинска школа „Сестре Нинковић“	литерарни
4.	Хелена Вукашиновић	ОШ „Мома Станојловић“	литерарни
5.	Јулија Вучићевић	ОШ „21. октобар“	литерарни
6.	Лука Костадиновић	Медицинска школа „Сестре Нинковић“	литерарни

Аутори најбољих литерарних и ликовних радова су од Градске управе награђени „паметним“ сатовима, а њихови професори који су их мотивисали на учешће – од Црвеног крста Крагујевца скромним поклоном.

- Волонтери крагујевачког Црвеног крста, узели су учешће и у националној акцији „Заврни рукаве“, која је у целој земљи одржана 22. априла, а у Крагујевцу је подразумевала акцију чишћења Метиног брда;
- Активности су биле промовисане на друштвеним мрежама Црвеног крста Крагујевац;
- Поред наведених активности, бројне активности Црвеног крста Крагујевца, реализоване у априлу и мају месецу, биле су подржане здравствено-превентивним материјалима, а неке од њих су: мотивациона предавања и акције добровољног давања крви за популацију средњошколаца и студената, конгрес за студенте Факултета медицинских наука, акције „Селу у походе“, обука и активности у програму „Промоција хуманих вредности“, активности са младима и друге. Наведеним активностима Црвеног крста Крагујевца, директно је било обухваћено око 10.000 грађана, док је број индиректно обухваћених далеко већи јер су медијска пажња за активности, од стране телевизије и интернет портала, као и промоција на друштвеним мрежама, били изузетно квалитетни.

Светски дан без дуванског дима – 31. мај се сваке године обележава са циљем да се истакну здравствени ризици повезани са употребом дувана. Циљ је да се подигне свест јавности о разорним здравственим, друштвеним и економским последицама пушења и појача напор који би резултирао престанком пушења. Светска здравствена организација је 2023. године спроводила глобалну кампању под слоганом: **„Гајите храну, а не дуван“**. Доказано је да узгој дувана

штети, како здрављу породице појединца, тако и здрављу планете Земље. Дуванска индустрија доприноси глобалној кризи хране, јер се уместо хране узгаја дуван. Црвени крст Крагујевац је, поводом овог важног датума, учествовао на централној манифестацији одржаној на затвореном базену у Крагујевцу, где је Црвени крст Крагујевац, међу осталим здравственим и образовним институцијама, имао важно место за промоцију и здравствено просвећивање посетилаца. Овом приликом су, поред разговора, (поделе едукативног материјала и јабука), волонтери Црвеног крста били спремни да заинтересованим посетиоцима демонстрирају указивање прве помоћи услед срчаног застоја, тј. пружање КПП-а. У просторијама Црвеног крста Крагујевац је за 18 средњошколаца и студената, 5. јуна одржано предавање на тему штетности дуванског дима, уз коришћење едукативног материјала.

Међународни дан борбе против кријумчарења и злоупотребе дрога – 26. јун је 2023. године обележен кампањом под слоганом "Људи на првом месту: зауставимо стигму и дискриминацију, појачајмо превенцију", која је имала за циљ подизање свести о важности емпатичног односа према особама које користе дрогу и давања приоритета превенцији. Црвени крст Крагујевац, у сарадњи са партнерима, обележава Међународни дан против злоупотребе и кријумчарења дрога организовањем различитих активности, чиме доприноси даљем јачању међусекторске сарадње у области смањења понуде и потражње дрога. Тим поводом, Црвени крст Крагујевац је реализовао следеће активности: предавање о штетности дрога за младе волонтере Црвеног крста, уличну акцију дистрибуције едукативног материјала о штетности дроге, а у оквиру „Арсенал фест-а“, одржаног у периоду од 28. јун–1. јула у Крагујевцу, млади волонтери су пружали санитарско обезбеђење на наступима еминентних група и појединаца, и том приликом је вршена дистрибуција промотивног/едукативног материјала, и указивана прва помоћ лицима до доласка хитне помоћи, међу којима је најжалост било и лица која су користила неке врсте опојних средства.

Светски дан срца – 28. септембар је ове године обухватало следеће активности здравствено-превентивног карактера:

- У суботу, 23. септембра, у ТЦ „Делта парк“, у оквиру једне сабирне акције, пролазницима је дистрибуиран и здравствено-превентивни материјал, са акцентом на превенцију кардиоваскуларних болести и фактора ризика за њихов настанак;
- Свим подружницама Подмлатка и Омладине Црвеног крста у основним и средњим школама је послата информација о овогодишњој теми и препорукама и дати предлози да се на нивоу школа организују активности које доприносе смањењу ризика за обољевање од кардиоваскуларних болести;
- Мото и кључни савети поводом обележавања „Светског дана срца“, подељени су и на друштвеним мрежама Црвеног крста Крагујевац;
- У недељу – 1. октобра, на платоу и улици испред Градске управе, одржана је традиционална акција Црвеног крста „Трка за срећније детињство“, у оквиру које су, поред трчања, одржане многобројне активности са циљем промоције здравих стилова живота за децу и одрасле (спортске и рекреативне активности и подела едукативног материјала);
- У сарадњи са партнерима и сарадницима из Института за јавно здравље, Дома здравља и других институција, а поводом Светског дана срца, 2. октобра смо учествовали у обављању здравствених прегледа и саветовању запослених у Музичкој школи „Милоје Милојевић“, где су наши

волонтери акценат ставили на едукацију присутних о указивању кардио-пулмоналне реанимације;

- Истог дана, 2. октобра, на редовном састанку Омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“, волонтерке Јелена Стевановић и Јелена Ранковић, студенткиње Факултета медицинских наука, су за 34 волонтера одржале предавање о болестима срца и крвних судова, као и мерама превенције;
- Чланови „Кутка за квалитетније старење“ су уторак, 3. октобра, ишли на излет, па су један од следећих састанака – 17. октобра, посветили едукацији о правилној исхрани и обавили превентивне прегледе, са контролама крвног притиска и нивоа шећера у крви, а све поводом обележавања Светског дана срца.

Наведеним активностима, директно је било обухваћено око 2.000 учесника, док је број индиректно обухваћених суграђана далеко већи.

Светски дан здраве хране – 16. октобра је обележен у подружницама Црвеног крста у основним и средњим школама, а централна манифестација је одржана у Тржници на Аеродрому, где је поред саветодавних активности и поделе материјала, било организовано да закуподавци тезги, донирају своје производе за кориснике Народне кухиње. Акција је имала веома леп одзив и резултате.

Светски дан менталног здравља – 10. октобар: У координацији Института за јавно здравље Крагујевац и сарадњи са партнерима из локалне заједнице, Црвени крст Крагујевац је активно учествовао у планирању, припремању и реализацији квалитетног програма обележавања овог важног датума. Ове године је, са темом „**Емпатија**“, реализован први Фестивал менталног здравља, а „**Ментално здравље је универзално људско право**“, је био слоган обележавања овог важног датума. Програм фестивала се састојао од многобројних радионица, предавања, трибина, изложби и симпозијума, а организован је по узору на истоимени фестивал у Новом Саду, који се одржава већ осам година. Фестивал је покренут са идејом да се дестигматизују проблеми и тешкоће у области менталног здравља и да се оболелима подршка учини доступнијом. Идеја овог фестивала је промоција менталног здравља. Сарадници Црвеног крста су присуствовали Симпозијуму на Медицинском факултету који се бавио значајем мултисекторске сарадње у очувању и унапређењу менталног здравља. Такође, заједно са члановима „Кутка за квалитетније старење“ у Студентском културном центру су и запослени у Црвеном крсту учествовали на трибини „Деменција и емпатија“, на којој је промовисан трећи Практикум за неформалне неговатеље. Психолози Дома здравља су припремили изложбу која показује како се људима мења рукопис у односу на то како им слаби памћење. Том приликом су истакли значај рада Саветовалишта при Црвеном крсту Крагујевац.

Сличну активност реализовали су Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Град Крагујевац 10. марта на Факултету медицинских наука. Организована је конференција под називом "Ментално здравље старијих жена", на којој су, поред осталих стручњака, говориле и секретар Црвеног крста Невенка Богдановић и Милка Игњатовић, председница Већа „Кутка за квалитетније старење“ при Црвеном крсту Крагујевац, представљајући активности и резултате „Кутка“. Милка Игњатовић је са огромним

искуством, разумевањем и љубављу, говорила о раду „Кутка“, о тематским скуповима, књижевним сусретима, здравственим предавањима и прегледима, излетима и свему чиме се баве наши старији суграђани у „Кутку“, а све са једним важним циљем, значају очувања како физичког, тако и менталног здравља. Своје излагање завршила: **"Борити се против старости, значи не одустајати ни од чега, ни од посла, путовања, књиге, хране, ни од љубави и снова. Мислите на лепе ствари које нас чекају, поготово уз музику. То је порука нас старијих жена из Кутка."**

Светски дан борбе против ХИВ-а – 1. децембар обележен је ове године по 35. пут у нашој земљи и свету. Кампања је вођена под слоганом „Нека воде заједнице“, са акцентом на потребу превазилажења неједнакости и унапређењу људских права и смањењу стигматизације у односу на особе које живе са ХИВ-ом. Црвени крст Крагујевац је учествовао тим поводом на конференцији за медије, која је одржана 1. децембра у хотелу „Зеленгора“, а потом је 5. децембра волонтерка Исидора Лазаревић, за волонтере Црвеног крста одржала предавање о сиди.

Друге здравствено-васпитне активности

Подружница Црвеног крста на Факултету медицинских наука била је укључена у организацију и реализацију Конгреса студената Факултета медицинских наука, одржаног 9. априла.

На скупу који је 26. маја организовала Комора медицинских сестара и техничара, Црвеном крсту Крагујевац је уручена захвалница за подршку и немерљив допринос здравственом систему у време епидемије COVID-19.

Акције „Селу у походе“ су током 2023. године реализоване по плану (детаљније описано у области социјалног деловања), али централна пажња је ове године била посвећена обележавању 40 година њене реализације. Централни догађај је одржан у селу Добрача, уз посету министарке здравља проф. др Данице Грујичић и градоначелника Николе Дашића.

За волонтере Црвеног крста Крагујевац, који се неретко налазе у контакту са корисницима услуга, али и кризним ситуацијама какве су 2023. године биле поплаве и последице које су оне донеле, Невенка Богдановић је 8. маја реализовала радионицу, а 11. и 12. јула и семинар, обучавајући волонтере за деловање у кризним ситуацијама и пружање психолошке прве помоћи и психосоцијалне подршке.

На Међународном конгресу **„48. октобарски здравствени дани“**, 25. октобра 2023. године у хотелу Крагујевац, који организује Српско лекарско друштво ОП Крагујевац, презентована су два рада:

- Пројекат „Креативним кретањем до здравља“ и
- 40 година континуираног рада лекара – волонтера акције „Селу у походе“.

На захтев ОШ „Станислав Сремчевић“, 10. новембра за ученике 3. разреда ове школе је одржано предавање о правилном држању кичменог стуба.

Црвени крст Крагујевац је током 2023. године спровео истраживање о здрављу и здравим навикама деце и младих и дошао до резултата да је гојазност присутна у високом проценту, да деца свега 4–7 минута проводе у игри на отвореном, а преко седам сати испред екрана. Након истраживања едуковани млади волонтери који су имали обавезу да реализују часове у средњим школама, мотивишући своје вршњаке да бар 30 минута дневно буду физички активни, спровели су улазни и излазни тест заснован на материјалу који је за њих посебно

припремљен, а који је такође имао за циљ подстицај да се увиде добробити и позитивне стране које ће им кретање донети. Млади су у почетку оправдавали свој седелачки начин живота превеликим обавезама, али након неколико месеци упражњавања тридесетоминутног кретања пет дана у недељи, осетили су побољшање пажње и памћења мишићне издржљивости, кондиције и регулисали су телесну тежину. Пројекат „Креативним кретањем до здравља“ дао је задовољавајуће резултате, а највећи ефекат је то што су млади мотивисани да га наставе.

Током године, и за чланове „Кутка за квалитетније старење“ редовно организована стручна предавања и консултације са професионалцима из области здравствене заштите, док су млади волонтери, самостално припремали предавања за своје вршњаке, о темама које су им блиске, сходно струци којом се баве или ће се бавити.

Саветовалиште за неформалне неговатеље

Неформални неговатељи су чланови породица који пружају сталну негу и бригу старијим особама најчешће оболелим од деменције. Они нису видљиви у систему, суочавају се са проблемима недостатка смештаја за дементна лица али и са проналажењем стручних неговатеља који би им олакшали свакодневни живот. Након пилот пројекта, град Крагујевац је наставио да трећу годину заредом, подржава Саветовалиште за неформалне неговатеље у оквиру којег чланови породица дементних особа кроз размену искуства стичу неопходна знања и информације о овој болести. У 2023. години, од 149 корисника Саветовалишта за неформалне неговатеље, трећину су чинили мушкарци.

"Наше „путовање“, као неговатеља, не укључује само свакодневне одговорности, већ сложен задатак стварања сигурног уточишта за наше вољене, који се носе са замршеним изазовима деменције", рекао је један од неговатеља.

Неговатељима је тешко да издвоје време и дођу у Саветовалиште, па је поред помоћи телефоном, (у већини случајева) уведен и теренски рад. Волонтерски су на програму ангажована три психолога, што је недовољно с обзиром на изузетно велике тешкоће са којима се суочавају неформални неговатељи. Тако да и даље остаје циљ Црвеног крста да уложи још више напора да јача свест о деменцији са још већим интезитетом и ентузијазмом, а посебно о особама које их негују.

ПОДСТИЦАЊЕ АКТИВНОСТИ НА ОМАСОВЉЕЊУ ДОБРОВОЉНИХ ДАВАЛАЦА КРВИ – МОТИВАЦИЈА ДОБРОВОЉНИХ ДАВАЛАЦА КРВИ

Јавно овлашћење у области добровољног даваштва крви, и у 2023. години Црвени крст Крагујевац је успешно реализовао. Задаци и обавезе организација Црвеног крста су у Закону предвиђене члановима 7, 9, и 10 и односе на обављање послова на промоцији и омасовљавању даваштва, мотивацији даваоца и организацији акција.

Задовољавајући резултати су постигнути захваљујући великом ангажовању волонтера Црвеног крста у подружницама и радним организацијама, као и у седишту, уз координацију од стране запослених. Извесно је такође да се добри резултати на овом пољу постижу и захваљујући томе што Град Крагујевац поштује Закон о Црвеном крсту и за реализацију овог јавног овлашћења планира и издваја средства из буџета, а све је свакако засновано и на доброј сарадњи

коју Црвени крст Крагујевац има са Заводом за трансфузију Крагујевац у оснивању, као и са Црвеним крстом Србије. Негована је и добра сарадња са руководством у једном броју предузећа и установа, друштвима и удружењима добровољних давалаца крви, месним заједницама, образовним институцијама, волонтерима и средствима информисања, који су давали изузетан допринос пропагирању, мотивисању и самом организовању акција добровољног давања крви.

Све наведено, допринело је да се 2023. године, на организованим акцијама на терену и у просторијама Завода за трансфузију у оснивању, на територији града Крагујевца, прикупе 8.602 јединице крви, што је 5.01% у односу на број становника.

Свака година у Црвеном крсту Крагујевац, када је добровољно давалаштво крви у питању, почиње и завршава се великим зимским акцијама, а поред њих, као **сезонске акције** – организују се акције и у току летњег периода. Ове периоде увек карактеришу дефицити у резервама крви, а истовремено – и повећане потребе за крвљу. У сезонским кампањама 2023. године, реализоване су две „зимске“ акције (24. фебруара и 23. децембра) и једна „летња“ – 27. јула 2023. године. Организација и реализација оваквих акција изискују дуготрајнију припрему и ангажовање већег броја волонтера, како би и број одазваних давалаца крви био већи. У оквиру ових сезонских акција, позиву на хуманост се одазвала 221 особа, од којих је 189 дало крв, а међу њима је било 47 дама и 49 особа које су крв дале по први пут. Захваљујући изузетном разумевању руководства хотела Крагујевац, овакве акције се већ традиционално одржавају у њиховим просторијама, које испуњавају све услове за организовање акција према Протоколу и националним стандардима. Такође континуирану подршку овој области хуманитарног рада пружају и СПД „Раднички“, мотивишући даваоце крви донацијама својих услуга (коришћење базена) и ЈКП „Шумадија“ – Сектор јавног транспорта путника, доприносећи бољој информисаности грађана о акцијама.

Негована је и традиција организовања **свечаног пријема за жене вишеструке даваоце крви** и сараднице у давалаштву поводом **8. марта – Међународног дана жена**. Пријем је организован 9. марта 2023. године у просторијама Црвеног крста, а том приликом, гостима су се обратили: др Гордана Дамњановић, чланица Градског већа за здравствену и социјалну заштиту и Маријана Стојановић, пропагатор из Завода за трансфузију крви у оснивању. Гостима је исказана велика захвалност за дела и подршку које чине у неговању добровољног давалаштва крви, а волонтер и председник Комисије за добровољно давалаштво крви Црвеног крста Крагујевац, вишеструки добровољни давалац крви – Радослав Матовић је, уз подршку младих волонтера, дамама уручио скроман поклон. Програм је увеличан и приказом PowerPoint презентације са фотографијама жена и девојака – добровољних давалаца крви, али и са освртом на заслуге жена у светској и српској прошлости, а рецитовањем поезије посвећене женама, скуп је и ове године увеличао господин Лабуд Драгашевић, волонтер и члан Кутка за квалитетније старење.

Већ традиционално су акције добровољног давања крви у плановима образовних институција, па је тако у сарадњи са њима, Црвени крст Крагујевац организовао **7 акција за средњошколску омладину и 10 акција за студентску омладину**, у којима је крв дало: 127 средњошколаца и 252 студента, а међу њима су 192 младе особе које су примиле признање за први пут дату крв. У припремама акција, у свим средњим школама и факултетима, едуковани

волонтери и стручна служба Црвеног крста Крагујевца су, уз подршку руководства школа, одржали укупно 36 едукативних предавања којима је присуствовало 930 ученика и 250 студената.

Резултати акција за средњошколску популацију:

Школа	Одазвало се	Дало крв	Одбијено	Први пут	Девојке
Прва крагујевачка гимназија	86	44	42	43	16
Друга крагујевачка гимназија	53	34	19	29	13
Прва техничка школа	39	24	15	22	4
Економска школа	5	3	2	3	2
Медицинска школа	18	14	4	14	11
Средња стручна школа	7	6	1	6	3
ТУШ „Тоза Драговић“	5	2	3	2	1
УКУПНО:	213	127	86	119	50

Резултати акција за студентску популацију:

Факултет	Одазвало се	Дало крв	Одбијено	Први пут	Девојке
Економски факултет	57	43	14	18	20
Правни факултет	57	41	16	13	22
Факултет медицинских наука	86	64	22	20	29
Прир-математички факултет	58	47	11	10	20
Факултет инжењерских наука	68	57	11	12	14
УКУПНО:	326	252	74	73	107

Републички конкурс **„Крв живот значи“** спроведен је и у 2023. години, у оквиру којег је у наш Црвени крст пристигло 575 радова деце и младих о виђењу значаја добровољног давања крви. Ове године је рад младе Крагујевчанке Ене Весковић, ученице Средње школе „Вива Асја“, у категорији промотивног филма, освојио 1. место и награду – десетодневно летовање у одмаралишту Црвеног крста Србије у Баошићу, које је Ена свечано, на додели награда у уметничком павиљону „Џвијета Зузорић“ у Београду 14. јуна, од срца поклонила. Црвени крст Крагујевац је такође, на својој изложби „Хуманизам у дечијем стваралаштву“, наградио најуспешније ауторе.

Национални дан добровољних давалаца крви – 11. мај је обележен реализацијом акције добровољног давања крви, коју је Црвени крст Крагујевац организовао у својим просторијама, и пласирањем честитке добровољним даваоцима крви путем друштвених мрежа и медија.

Светски дан добровољних даваоца крви – 14. јун, обележен је 2023. године под слоганом: **„Без давалаца крви, животу су руке везане“!** Овај важан датум, обележили су следећи догађаји:

- **свечана додела признања даваоцима који су крв дали 10, 20, 35, 50, 75 и 100 пута** (51 давалац), одржана је **12. јуна** са почетком 12.00 сати, у Скупштинској сали Градске управе Крагујевац. Пријему су присуствовали и хуманисте поздравили:
 - Др Гордана Дамњановић, члан Градског већа за здравствену и социјалну заштиту,
 - Прим. др Стеван Китанић, председник Црвеног крста Крагујевац,
 - Невенка Богдановић, секретар Црвеног крста Крагујевац,
 - Др Тамара Радовић и др Никола Кастратовић, из Завода за трансфузију у оснивању.

Овом приликом су додељене и плакете „Широко срце“ за резултате остварене у 2022. години, а добитници су:

Средње школе:

1. Прва техничка школа
2. Прва крагујевачка гимназија
3. Друга крагујевачка гимназија

Факултети:

1. Факултет медицинских наука
2. Факултет инжењерских наука
3. Природно-математички факултет

Јавна предузећа:

1. Фабрика наменских производа
2. „Електродистрибуција“ Крагујевац
3. Фабрика приколица „Тригано“

Удружење грађана:

1. УГ „Библиотека код Милутина“
2. УГ „Чика Јаза“
3. Удружење „Света недеља“

Поред признања које је уручио Црвени крст Крагујевца према Правилнику Црвеног крста Србије, Град Крагујевац је хероје хуманости наградио поклонима.

- На Светски дан добровољних давалаца крви – **14. јуна**, у емисији „Мозаик“ РТВ Крагујевац, гостовали су волонтери Црвеног крста Крагујевац и даваоци крви, Анита Стојковић и Марко Милошевић и говорили о значају давалаштва. Новинари локалне телевизије су и у овој и у свим другим емисијама тога дана, носили беџ, који указује на важност овог датума;
- Волонтери Црвеног крста Крагујевац су такође овог дана, у улици Светозара Марковића, поставили промотивни штанд, делили промотивни материјал и разговарали са суграђанима о значају давалаштва крви.

О наведеним активностима извештавали су: локална Телевизија Крагујевац, РТС у емисији „Ово је Србија“, портал „Нова С“ и бројни други. Из наведених информација се може видети да је обележавање Светског дана добровољних даваоца крви 2023. године у Крагујевцу изазвало велику пажњу јавности и обухватило значајан број суграђана.

Црвени крст Крагујевац је 10. новембра реализовао **семинар за младе волонтере у области добровољног давалаштва крви**. Ову обуку је завршило 19 младих волонтера, а обуку је реализовала стручни сарадник Црвеног крста Крагујевац за ову област – Марица Патрногић. Едукација младих из ове области обухватала је коришћење различитих метода, и то: PowerPoint презентације, квизове, радионичарски рад, емитовање тв спотова и симулације. Учесници семинара су стекли основна знања о добровољном давалаштву крви (ко може бити далавац, које су контраиндикације, каква је припрема за давање крви, понашање даваоца након давања крви и др), али и оспособљени да одговоре на разна питања, изговоре или предрасуде. Важан сегмент едукације односио се и на понашање волонтера на акцији, дефинисање улоге и места волонтера, јер су

често љубазност и предусретљивост волонтера веома важни да би се давалац следећом приликом опет одазовао позиву на хуманост. Обука је реализована у складу са Приручником за младе волонтере у добровољном давалаштву крви Црвеног крста Србије, пратећи модуле: „Шта мораш да знаш“, „Шта треба да знаш“ и „За радознале“. Након ове обуке, знања младих волонтера о добровољном давалаштву су утемељена и кроз реализацију обуке и симулације акције добровољног давања крви, одржане 27. новембра.

Начин да се исказе захвалност даваоцима, али и мотивишу нови и задрже активни даваоци, јесте организовање пријема поводом **Нове године**. Та пракса је негована и 2023. године, па је тако Црвени крст Крагујевац, 21. децембра 2023. године, окупио вишеструке даваоце крви и сараднике у давалаштву, са жељом да им се захвали на хуманости и несебичном давању, као и доприносу промоцији добровољног давалаштва крви. На позив Црвеног крста Крагујевац одазвало се око 70 гостију.

Поред сезонских акција и акција за посебне популације попут ученика и студената, Црвени крст Крагујевац током године, самостално или у сарадњи са партнерима, организује и **акције у локалној заједници**, за општу популацију становништва. У 2023. години, реализовано је још 7 локалних акција и то у: Црвеном крсту, Студентском дому „Вита Јањић“ и Заводу за трансфузију у осивању, а поред ових, Црвени крст Крагујевац је на различите начине подржавао и акције које су организовала удружења: „Света недеља“, „Чика Јаза“, „Актив града“, „НУРДОР“, радне организације „Застава оружје“ и „Тригано приколице“ и Синдикат Градске управе.

У току 2023. године су публиковани и промовисани: **Истраживање о задовољству добровољних давалаца крви током пандемије COVID - 19 и Водич за едукацију волонтера у давалаштву крви**, у чијим процесима настајања су учествовали представници Црвеног крста Крагујевац.

Едуковани волонтер и добровољни давалац крви, члан Клуба 25 и секретар Невенка Богдановић су у периоду од 10. до 12. октобра 2023. године, били учесници семинара који је организовао Црвени крст Србије, са циљем унапређења рада Клубова 25, на којем се родила идеја о изради Стратегије развоја овог облика организовања младих, а један од чланова Радне групе за њену израду ће бити управо поменути млади волонтер, Младен Дончић.

Црвени крст Србије је такође, током 2023. године, организовао **низ састанака организација Црвеног крста са трансфузијским установама** по Србији, а у Крагујевцу је такав састанак одржан 30. октобра у Црвеном крсту, на коме се разговарало о резултатима и тешкоћама у сарадњи, на подручју региона.

На пољу мотивисања добровољних даваоца крви, Црвени крст Крагујевац има веома значајну подршку образовних и културних институција, приватних фирми, компанија и медија, што је омогућило реализацију наведених активности. Посебно смо поносни на подршку, дела и понашање волонтера јер у реализацији активности добровољног давалаштва крви у 2023. години учествовало је 45 младих волонтера Црвеног крста који су уложили 680 сати волонтерског рада.

У знак пажње, Црвени крст Крагујевац је током 2023. године обезбеђивао различите мотивационе поклоне за добровољне даваоце крви: оловке, блокчиће, роковнике, флашице, шоље, беџеве, привеске, подметаче за шољу, мајице, карте за базене, захвални оброк, воће и освежење.

Континирана активност је била, у сарадњи са Заводом за трансфузију, сачињавање плана акција на недељном нивоу и објављивање планова на сајту

Црвеног крста Крагујевац, са циљем информисања грађанства о местима где могу дати крв.

Црвени крст Крагујевац је и током 2023. године био организација којој су се често обраћали чланови породица пацијената за помоћ у обезбеђивању крви и најчешће смо успевали да помогнемо, захваљујући првенствено сарадњи са Заводом за трансфузију, али и хуманости добровољних даваоца крви који су се одазивали на наше позиве.

ПРВА ПОМОЋ

Црвени крст је хуманитарна, независна и добровољна организација. Мисија Црвеног крста је да едукује суграђане свих узраста како да помогну себи и повређенима.

Прва помоћ је једна од оних активности која се посебно негује у Црвеном крсту. То је активност која се везује за организацију Црвеног крста у целом свету и по чему је Црвени крст свуда препознатљив. Прва помоћ је чин спасавања живота, али је такође одраз хуманости, алтруизма и осећаја за потребе других људи. Знање из прве помоћи је непроцењиво како за појединца тако и за заједницу. Омогућава да помогнемо особама које су повређене у случају несреће или ванредне ситуације док помоћ не стигне. Вештине прве помоћи могу се применити у кући, на радном месту или на јавним локацијама. Што је више особа које су едуковане за прву помоћ у заједници, заједница постаје сигурнија. Због тога је веома важно да што већи број људи има барем основна знања из прве помоћи.

Које су то главне користи прве помоћи?

1. Омогућава онима који су обучени да помогну повређеној или болесној особи током различитих хитних ситуација (У ситуацијама као што је неко прогута штетну супстанцу, пати од срчаног удара, можданог удара, особа обучена и упозната са основама прве помоћи може бити од изузетног значаја у пружању помоћи повређеном до доласка хитне помоћи).
2. Знање из прве помоћи користи и самим појединцима без обзира на то да ли их хитна ситуација директно погађа или укључује људе са којима живе и раде. Прва помоћ може и често смањује озбиљност хитног случаја у датом времену и месту.
3. Иако свако може имати користи од знања и обуке из прве помоћи, то је још већа корист за оне који раде или живе с појединцима којима је потребна стална посебна пажња или третман као што су деца, особе с физичким или менталним инвалидитетом, особе с хроничним болестима, старије особе, особе укључене у рекреативне активности као што је пливање или људи који раде у опасним окружењима као што су нпр. градилишта...

Обуке из прве помоћи

Узраст деце од четврте до седме године је период њиховог интензивног развоја. Одрастајући постају спретнија и активнија. У овом периоду деца у вртићу стичу знања и вештине које ће им касније бити веома корисне. Од великог је значаја да прва сазнања о првој помоћи и томе како поступити у случају незгоде (код куће, паркићу, вртићу) стекну прво у овом узрасту.

- Захваљујући доброј сарадњи са васпитачима ПУ „Авиончић“, Црвени крст Крагујевац је реализовао обуку малишана о првој помоћи. Кроз игру, малишани су могли да науче како зауставити крварење, санирати огуљотине, посекоштине.
- У просторијама ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“, 19. марта је одржана обука за чланове Планинарског друштва „Жежељ“. Обуци је присуствовало преко 50 полазника.
- У просторијама Црвеног крста Крагујевац, током марта и априла месеца одржана је обука запослених у Црвеном крсту Крагујевац. Предавач је била Драгица Драгољевић.
- Студенти Факултета медицинских наука су почев од 23. марта, кроз обуке које су реализовали волонтери Црвеног крста, имали прилику да стекну знања и вештине за пружање прве помоћи. Један од едукатора је била Анђела Павловић, дугогодишњи волонтер Црвеног крста, студент Факултета медицинских наука. Обуке су се реализовале 2 пута недељно у просторијама Црвеног крста.
- Током априла месеца, ученици средње медицинске школе „Сестре Нинковић“ и волонтери Црвеног крста Крагујевац су реализовали десеточасовне обуке за ученике четвртог разреда основних школа. Основни циљ едукације је био да науче да санирају, пре свега, повреде које настају у игри, јер деци ништа није природније од игре и жеље свих нас да они што више уживају у овим активностима.
- У истом периоду, одржане су и обуке за ученике средњих школа: Прва крагујевачка гимназија, ТУШ „Тоза Драговић“, Прва крагујевачка гимназија, Друга крагујевачка гимназија и Прва техничка школа.
- У јулу месецу реализована је обука из прве помоћи за припаднике Ватрогасно-спасилачке јединице Крагујевац.
- Предавач Црвеног крста Марко Милошевић је 11. септембра, одржао предавање из прве помоћи на тему „Крварење“. Обука за припаднике ове јединице је трајала целе недеље и завршена је демонстрацијом стеченог знања.
- У просторијама Црвеног крста Крагујевац, 6. октобра одржан је једнодневни тренинг за специјализоване јединице цивилне заштите за пружање прве помоћи. Циљ тренинга је обнављање и унапређење вештина прве помоћи за збрињавање повреда коштано зглобног система, увежбавање вештина основне животне потпоре, као и увежбавање тимског рада на симулираним ситуацијама несреће са већим бројем повређених.

Едукације

Последња недеља априла месеца се обележава као Недеља превенција повреда у саобраћају. Црвени крст Крагујевац активно учествује у активностима поводом ове недеље, подсећајући посебно своје суграђане да основна знања из прве помоћи треба свако да поседује и да зна да правилно укаже прву помоћ, када се нађе у таквој прилици, а оне су у саобраћају, нажалост, веома честе. О овоме се, поред конференције за медије, говорило и на предавању које је за представнике ђачких парламената – ученике средњих школа, одржано у Скупштинској сали Градске управе, а посебно интересовање младих привукло је приказивање филма "Секунда за живот". Црвени крст Крагујевац је био учесник и других активности које су се у граду организовале овим поводом.

Такмичења

Градско такмичење:

„Петлићи“ – Прва помоћ није намењена само одраслима већ и млађој популацији. Зато су и ове године ученици четвртог разреда основних школа учили колико је важно да знају вештине пружања прве помоћи и да схвате од каквог је значаја пружити помоћ у датом моменту.

Након завршене обуке, организована су школска такмичења. Најуспешније екипе су учествовале на Градском такмичењу које је организовано традиционално, у Недељи Црвеног крста – 12. маја 2023. године. Своје стечено знање ПЕТЛИЋИ су показали на 3 радна полигона а најуспешнија је била екипа прве помоћи ОШ „Јован Поповић“, која се придружила екипи Омладине и Подмлатка на предстојећем Међурегионалном такмичењу.

Градско такмичење у пружању прве помоћи за категорије **Подмлатка и Омладине** одржано је 22. маја 2023. године у Великом парку и хали "Гоца Богојевић". У обраћању, председник Црвеног крста Крагујевац поздравио је све такмичаре и госте поруком да су сви победници самим учешћем на такмичењу и истакао важност познавања прве помоћи у свакодневном животу. Велики допринос су дали волонтери Црвеног крста Крагујевац, ученици и професори Медицинске школе „Сестре Нинковић“, као и волонтери из програма реалистичког приказа повреда, стања и обољења. Знања и вештине из прве помоћи одмериле су међусобно четири екипе омладине и две екипе подмлатка. Резултате такмичења саопштила је секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић, захваљујући се свима који су помогли успешну реализацију такмичења а затим је прогласила победнике. Првопласиране екипе у обе категорије су представљале Црвени крст Крагујевца на Међурегионалном такмичењу у пружању прве помоћи и реалистичком приказу повреда, стања и обољења, које је одржано 10. јуна у Чачку.

Међурегионално такмичење у пружању прве помоћи, ове године се одржавало у Нишу и Чачку.

У Чачку је у категорији Подмладак **прво** место освојила екипа из Крагујевца, друго екипа из Краљева, док су трећепласирани волонтери из Ужица. У категорији Омладина, Ужичани су били најбољи, а **следе** их Крагујевчани. Трећепласирани су волонтери из Краљева. Победници у Реалистичком приказу стања и повреда долазе из Ужица, **друго место** освојила је екипа из Крагујевца, а треће волонтери из Краљева. У надметању су учествовале 54 екипе организоване у три такмичарске категорије: Омладина – средњошколци и студенти, Подмадак – старији основци и Петлићи – млађи основци. Учесници су дошли из 22 града и општина централног дела Србије.

У суботу, 16. септембра у Студентском граду одржано је **Државно такмичење** Црвеног крста Србије у првој помоћи на коме је ове године била тема прва помоћ на јавним манифестацијама. На такмичењу су учествовале 42 екипе из 31 организације Црвеног крста у Србији. На отварању такмичења присутнима су се обратили председник Црвеног крста Србије проф. др Драган Радовановић, државни секретар у Министарству здравља републике Србије др Горан Макунчевић и државни секретар у Министарству за бригу о породици и

демографију Мирко Јанић. Отварању су присуствовали помоћник министра унутрашњих послова Лука Чаушић, пуковник др Драган Ђорђевић из Министарства одбране, Јелена Стијачић, шефица Регионалне делегације Међународног комитета Црвеног крста. Председник др Радовановић је такмичарима поручио да им се диви на елану и спремности да уче. „Своје знање из прве помоћи једном ћете искористити да некоме спасите живот. Кад то учините, кад будете спасили живот, бићете оплемењени за велико искуство које нећете моћи да добијете ни на један други начин“, казао је и додао: „У животу увек треба да се трудите да помогнете, јер тиме постајете богатији“. На овогодишњем Државном такмичењу екипа Црвеног крста у првој помоћи прво место у категорији Омладинаца освојили су волонтери из Новог Сада, друго место припало је екипи из Суботице, а треће екипи Вождовца. У категорији Подмлатка, овогодишњи прваци су дошли из Сремске Митровице, следе их волонтери из Грачанице, а треће место припало је Новосађанима.

Најбоље резултате са такмичења у реалистичком приказу повреда, стања и обољења које је одржано дан пред надметање у првој помоћи показала је екипа Црвеног крста из Сомбора, друго место освојио је тим са Старог Града, а треће место однели су Ужичани. У овој категорији такмичило се 15 екипа Црвеног крста.

Нажалост, на Републичком такмичењу Црвени крст Крагујевац је освојио следеће резултате: екипа Омладине – 12 место, од 15 екипа; екипа Подмлатка – 11 место, од 14 екипа и екипа Реалистичког приказа повреда стања и обољења – 5 место од 11 екипа.

Санитетска обезбеђења

Неретко, су екипе Црвеног крста Крагујевац позване да обезбеђују различите манифестације и пружају помоћ онима којима је потребна. Волонтери Црвеног крста виђени су на великом броју манифестација, међу којима су: Београдски Маратон, Крагујевачки полумаратон, Светско дворанско првенство у атлетици, Олимпијски дан, музички фестивали “EXIT” „ARSENAL FEST“ и другим догађајима, као што су спортски и рекреативни.

Волонтери Црвеног крста Крагујевац виђени су на великом броју манифестација на којима су били ангажовани да обезбеђују и пруже помоћ онима којима је била потребна:

- „Савет за безбедност у саобраћају града Крагујевца“ је, по први пут организовао смотру у Локалним самоуправама под називом „Пажљивкова смотра“, где су ученици другог и четвртог разреда основних школа и предшколци показали своје знање из познавања саобраћаја. У Крагујевцу је учешће узело 11 основних школа и два вртића. Такмичење је било организовано 6. и 7. марта у ОШ „Станислав Сремчевић“. Осам волонтера Црвеног крста Крагујевац, који су едуковани за указивање прве помоћи, као и чланови екипа прве помоћи, вршили су санитетско обезбеђивање на овом такмичењу.
- У организацији Студентског парламента и Удружења студената Економског факултета, у Другој крагујевачкој гимназији је 14. марта организована хуманитарна утакмица за помоћ нашем суграђанину Луки

Стојковићу. Велики број едукованих волонтера је узео учешће у овој хуманитарној акцији.

- На позив ПД Жежељ, екипа прве помићи Црвеног крста је били подршка акцији „Гледић“, намењеној почетницима у суботу 26. марта.
- Стреличарски клуб особа са инвалидитетом „Око Соколово“ је 14. маја организовао републички турнир у стреличарству на коме је учествовало више од 100 такмичара из целе Србије. Волонтери Црвеног крста Крагујевац су дали свој допринос овом значајном туриру у виду санитетског обезбеђења.
- 22. априла и 10. маја, волонтери Црвеног крста Крагујевац су помагали и обављали санитетско обезбеђење на акцијама „Заврнимо рукаве“ у чишћењу Метиног брда.
- Током летњих месеци, 25 волонтера Црвеног крста Крагујевац су сваког дана 9–17 сати вршили санитетско обезбеђење на отвореним базенима.
- Млади волонтери Црвеног крста Крагујевац, ове године у сарадњи са Црвеним крстом Јагодина, у периоду од 28. јуна до 1. јула су бринули о безбедности свих посетиоца Арсенал феста. Било је и мање озбиљних, али и интервенција у којима су млади адекватно указали прву помоћ и повређене допремили до Завода за хитну медицинску помоћ. Учешће на фесту и сарадња са организаторима, је и ове године била на обострано задовољство.
- На Кнежевом арсеналу, 13, 14. и 15. јула је одржана манифестација VIBE FESTIVAL. Како би се музички догађај одржао на безбедан начин, организатори су и ове године затражили подршку Црвеног крста Крагујевац. Током манифестације је било ангажовано 30 младих волонтера који су свима посетиоцима, којима је била потребна помоћ, исту указали на најбржи и најбољи начин.
- Студентски културни центар Крагујевац је, у периоду од 29. јула до 1. августа, организовао Први међународни фестивал фолклора ESTAM. Фестивал је окупио ансамбле из Мексика, Колумбије, Чилеа, Бугарске и Србије, и за ову манифестацију је била ангажована волонтерски екипа прве помоћи.
- Поводом 75 година Дома омладине на Ђачком тргу 8. и 9. септембра 2023. године су одржани концерти. Волонтери Црвеног Крста Крагујевац су пружили подршку у виду санитетског обезбеђивања и тиме на још један начин обележили Светски дан прве помоћи.
- Клуб акцијаша и волонтера Крагујевца, у сарадњи са Спомен парком "Крагујевачки октобар", су у суботу 14. октобра, организовали добровољну радну акцију на подручју Спомен парка "Шумарице", у циљу припреме Меморијалног комплекса за Комеморацију "Велики школски час". Учешће су узели и волонтери Црвеног крста Крагујевац.
- Волонтери су бринули о безбедности посетилаца и током одржавања Велеког школског часа и имали седам интервенција пружања прве помоћи.
- Волонтери Црвеног крста Крагујевац су 10. децембра били подршка и санитетска потпора учесницима републичке акције "Јешевац и Борачки крш", коју су заједно организовали Планинарско Друштво Жежељ и ПЕК "Гора", а поводом Међународног дана планина. У акцији је, учествовало 315 планинар, 14 волонтера Црвеног крста и 11 чланова Горске службе спасавања.

Показне вежбе

Показне вежбе заједно са ватрогасно-спасилачким бригадима и хитној помоћи имају улогу побољшања услуга при спашавању и збрињавању повређених лица у ванредним ситуацијама.

- У индустријским објектима комплекса „MIND PARK“, 5. јуна изведена је показна вежба на којој су чланови јединице прве помоћи у сарадњи са Ватрогасно-спасилачком јединицом демонстрирали евакуацију и збрињавање повреда услед пожара.
- Волонтери Црвеног крста Крагујевац су и овог пута у сарадњи са Сектором за ванредне ситуације и Ватрогасно-спасилачком бригадом, учествовали 22.06.2023. године на показној вежби симулације пожара и спасавања у индустријском комплексу „АЗМА“. У вежби је учествовало 9 ватрогасаца – спасиоца Ватрогасно-спасилачке бригаде, 5 волонтера Омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“ (Вук Живановић, Милица Ђурђевић, Мина Тешић, Хелена Ристовић и Лазар Клачар) и 3 припадника Завода за хитну медицинску помоћ.
- Поводом Дана Сектора за ванредне ситуације МУП-а Србије, у Крагујевцу, на Водојажи, је 14. септембра одржана заједничка показана вежба збрињавања, у којој су своја знања из прве помоћи показали чланови омладинске екипе Црвеног крста Крагујевац.
- Након завршене обуке за чланове специјализованих јединица цивилне заштите при Сектору за ванредне ситуације за збрињавање, 15. септембра у Оперативном центру Управе за ванредне ситуације, одржана је заједничка показна вежба где је демонстрирано формирање привременог смештаја и збрињавање повређених лица.
- Смотра свих учесника тренинга Специјалистичких тимова за спасавање из рушевина Сектора за ванредне ситуације МУП-а, одржана је 2. новембра у Ациним ливадама у присуству в.д. помоћника министра начелника Сектора за ванредне ситуације, Луке Чаушића, Зорана Кочовића, начелника Управе за ванредне ситуације Крагујевац и Николе Дашића председника Привременог органа Града Крагујевца.

Обележавање важних датума

Светски дан прве помоћи, обележава се **друге суботе у септембру**. Ове године је то било 9. септембра. На овај дан промовише се значај прве помоћи и стицања знања и вештина прве помоћи са циљем спасавања људских живота.

Крагујевачки Црвени крст је овај дан облежио:

- „Јавним часом“ у Великом парку, где су грађани имали прилику да виде демонстрацију кардиопулмоналне реанимације, а за најмлађе су организоване радионице;
- Поводом 75 година Дома омладине на Ђачком тргу 8. и 9. септембра 2023. године су одржани концерти, па су волонтери Црвеног Крста Крагујевац заинтересованима демонстрирали кардиопулмоналну реанимацију, а на видео биму је приказиван едукативни материјал Светског дана прве помоћи. Током и након концерта, пружали су подршку у виду санитетског обезбеђења.

Веома је важно да што већи број грађана буде обучен о техникама и вештинама неопходним за неодложну и правилну реакцију у случајевима када се нађу на месту несреће. Таква помоћ на лицу места је од виталног значаја. Први минути, најчешће су пресудни за преживљавање, зато квалитет првог одговора зависи од одговарајућег знања.

СТИЦАЊЕМ ЗНАЊА И ВЕШТИНА ИЗ ПРВЕ ПОМОЋИ У НАМА ГРАДИ ХРАБРОСТ И САМОПОУЗДАЊЕ КАКО БИСМО УРАДИЛИ НАЈВРЕДНИЈУ СТВАР – СПАСИЛИ ЉУДСКИ ЖИВОТ.

Нажалост, према подацима које поседује Црвени крст, проценат грађана Крагујевца оспособљених за пружање прве помоћи још увек није задовољавајући.

Међународни комитет за заједничко деловање у области реанимације покренуо је 2018. године прву глобалну иницијативу којом се скреће пажња на проблем наглог срчаног застоја. Од тада се сваког **16. октобра** обележава **Светски дан оживљавања** са циљем да се подигне свест о значају едукације грађана и познавања мера за спасавање живота.

Седам од десет срчаних застоја дешава се у ванболничким условима, код куће, на послу, на јавним местима, најчешће пред пролазницима, очевицима. Међутим, мање од 20 процената људи који се затекну на лицу места на крају пружи прву помоћ. Сваки минут који прође до доласка хитне помоћи значи 10% мање шансе да преживљавање, осим уколико неко пружи прву помоћ. Стотине хиљада живота би се могло спасити сваке године након изненадних ванболничких срчаних застоја, када би се повећале стопе реанимације започете од стране очевидаца.

Овогодишња порука јесте да треба подизати свест грађана о важности обуке за кардиопулмоналну реанимацију (КПР) као спасоносне мере прве помоћи у случају наглог срчаног застоја. Овогодишњи слоган за обележавање Светског дана оживљавања гласио је: „Ваше две руке могу да спасу живот“.

Тим поводом Црвени крст Крагујевац је реализовао следеће активности:

- гостовање у емисији „Мозаик“, 16. октобра, инструктор прве помоћи Марко Милошевић говорио је о важности познавања мера прве помоћи, а посебно мера реанимације;
- организована је трибина за нове чланове ОТЈ „Др Елизабет Рос“;
- Млади волонтери Црвеног крста Крагујевац су демонстрирали вежбе оживљавања (кардиопулмонална реанимација) као спасоносне мере прве помоћи у случају наглог срчаног застоја, за чланове „Кутка за квалитетније стрење“ који су били веома заинтересовани и учествовали у демонстрацији оживљавања.

СОЦИЈАЛНЕ АКТИВНОСТИ

Кажу, подршка је драгоценост, која живот чини лакшим. У складу са општим циљем социјалне делатности Црвеног крста Србије а то је олакшавање људске патње пружањем неопходне ургентне подршке лицима у невољи и у случајевима ванредних ситуација, развијањем солидарности међу људима и организовањем различитих облика међусобне помоћи, као и превентивним деловањем у области социјалне заштите, Црвени крст Крагујевац је спровео следеће активности:

„Храна на точковима“ – Процес старења становништва представља значајан демографски тренд у 21. веку, а са њим је повезан и други значајан

феномен, а то је брза урбанизација. Данас подаци показују да приближно четвртина становништа Европе живи у руралним областима, као и да је у већини земаља старење становништва у руралним областима брже и израженије него у урбаним срединама. Управо глобализација, савремени начин живота, интерне миграције (село–град) и промена породичне структуре довеле су и доводе до све веће изолације старијих особа које живе у руралним подручјима. Ови људи често остају заборављени и остављени да се сами сналазе. Уз подршку Града и Црвеног крста Крагујевац, мештани сеоских средина нису заборављени. Кроз Програм „Храна на точковима“, кроз акције солидарности „Корпа добротe“ током првих шест месеци, помогнуто је пакетима хране и хигијене 215 породица (473 појединца) током 19 теренских посета у следећим срединама: Дулени, Рамаћа, Велеки Шењ, Угљаревац, Грошница, Добрача, Букоровац, Чумић, Трешњевак, Вињиште, и Влакча. Том приликом су могле да се утврде околности у којима старије особе у руралним срединама живе; да се утврди доступност услуга на селу, пре свега здравствене и социјалне заштите, као и других јавних услуга, укључујући и транспорт; да се утврде потребе старијих који живе на селу; да се дају оптималне препоруке за побољшање квалитета живота старијих. Многи млади људи боре се да за себе нађу прилику за посао, нарочито они који живе у руралним регионима. За градско становништво, живот на селу може да делује као идила. Зелени пашњаци, свеж ваздух, довољно места да се човек осећа комотно. Насупрот том утиску, сеоским заједницама, а нарочито пољопривредницима и малим локалним произвођачима, ограничена кретања су донела разне нове изазове током пандемије COVID–19. Те последице су још увек видљиве и данас. Постоје породице које се издржавају од своје мале фарме за производњу млека и млечних производа. Међутим, ствари су се промениле јер су током пандемије морали да престану да продају своје производе на пијаци, па су уместо тога обилазили куће својих муштерија; онда је уведено ванредно стање, па због полицијског часа често нису могли да излазе из куће, а и када јесу, већина људи је престала да наручује доставу млечних производа на адресу, јер нису желели да ризикују долажење у контакт са неким. У њиховом послу, напосто није било могуће да раде од куће. Због епидемије се пореметило тржиште, тако да су цене пале, породице су биле принуђене да се сналазе. За мештане удаљених средина, млади волонтери који студирају Факултет медицинских наука и похађају Медицинску школу, су реализовали контролу крвног притиска. Када год је то били потребно, студенти су мештанима давали савет да се јаве свом лекару. Људима је подједнако, као и превентивни преглед, значајно и разговор са младим волонтерима. Из тога разговора се видело да је већина заинтересована за информације у вези са очувањем здравља. Половина је заинтересована за савете у вези са правним питањима, а нажалост бројни су индивидуални проблеми и разне теме које су специфичне само за њихове породице. Једна група је била врло заинтересована за савете финансијске природе, за савете о превазилажењу свакодневних тешкоћа и питања која се тичу специфичне неге. Старији су заинтересовани и за кућне посете обучених волонтера, за различите активности, за дружење, одлазак у шетњу, помоћ у терапеутском вежбању, за сређивање дворишта и мање кућне поправке. За један број вишечланих породица које имају децу до годину дана, подељена је храна за бебе, а за старије малишане нове играчке од донатора. Власник крагујевачког

одевног бренда „Цегер“, донирао је Црвеном крсту Крагујевац вредну донацију нове гардеробе, коју су волонтери сортирали, припремили и помогли у достављању месним заједницама, како бисмо брже и ефикасније дошли до крајњих корсника у удаљеним срединама. У складу са Планом рада пројекат је настављен да се реализује и у другом делу године. Како би мештани дочекали спремно хладне дане, током лета су мапиране породице које су најугроженије. Обезбеђено и дистрибуирано 90 пакета хране и хигијене у 16 сеоских и приградских средина: Грошница, Каменица, Рамаћа, Кутлово, Добрача, Велико Поље, Баљковац, Бресница, Пивара, Илићево, Ждрављица, Шумарице, Пајазитово, Шљивовац, Мале Пчелице и Маршић.

„Програм бесплатних школских ужина“ је и ове године подржао Град, а реализује се у 24 основне школе. Град Крагујевац према критеријумима објављеним у Службеном гласнику прописује ко има право на бесплатну ужину. Ужину користи до 3.000 ученика, а корисници овог права могу бити: деца без родитељског старања, деца самохраних родитеља, деца из вишечланих породица, деца са инвалидитетом, деца из породица које остварују право на новчану социјалну помоћ. Програм се реализовао без прекида читаве године.

У оквиру Програма „Народне кухиње“ припремано је 870 оброка за 506 породица, током 6 дана у недељи. Посредством Црвеног крста Србије, суграђана и локалних фирми Црвени крст Крагујевац је успео да у великој мери унапреди живот најугроженијих. Све новчане донације и оне у роби (млечни производи, воће, поврће, одећа) су искоришћене на најрентабилнији начин за иновирање јеловника током редовне дистрибуције. Друштвено одговорно пословање је израсло из идеје да компаније која успешно послују на добровољној бази „враћају“ широј заједници део оствареног профита кроз, углавном, филантропске активности. Одговорна пословна пракса утиче на репутацију и раст продуктивности компанија, спречава се бацање хране, а уједно се помажу појединци и породице у стању социјалне потребе. Као резултат наше дугогодишње мисије да бринемо о људима, ове године су помогли донатори: „Комунална милиција – секретаријат за инспекцијске послове“, „Удружење особа са инвалидитетом“, „Meggle Srbija“, „EPA Austria“, „Енергетика“, „Деа Балканина“, „Kibid“, „Сувобор кооп нн“, Пољопривредна газдинства из Чумића и Жировнице, „Дон дон“, ЈКП „Шумадија“, „Друга крагујевачка гимназија“, Парламент Економске школе, ОШ „Мома Станојловић“, „Форма Идеале“, „Maxi – Delhaize Serbia“ и многи појединци. Средства која је компанија „ДМ“, уз подршку својих потрошача донирала, су утрошена за оне којима је потребна помоћ у оквиру Програма народне кухиње у износу 136.416,34 динара. Реализација донације је конципирана на начин да поред директног хуманитарног аспекта у погледу намене донације односно њених примаоца, други аспект – аспект набавке артикала хране буде спроведен на начин којим ће се пружити подршка и допринос социјалном запошљавању. С тога су се намирнице набављале од малих произвођача, односно пољопривредних газдинастава и то пасуљ, кромпир, црни лук, шаргарепа и бели лук који су се користили за кување оброка.

Такође важан сегмент је психосоцијална подршка породицама у суочавању са кризама, смањење физичког, психичког насиља и јачање животних вештина у циљу да искористе свој продуктивни и креативни потенцијал за личну и друштвену посвећеност. Дате су и корисне информације лицима у стању

потребе у сарадњи са члановима Програма функционалног основног образовања одраслих, како би се укључио што већи број њих у образовни процес.

„Месец солидарности“: Кроз хуманост и узајамности, као и одговорност за себе и своју заједницу, људи добре воље су током Месеца солидарности, донирали своје време, новац, или робне артикале, породицама којима је била потребна наша заједничка помоћ. Узајамна сарадња и помоћ се наставља учвршћивањем идеје волонтеризма за све људе који су у условима тешке животне ситуације. На почетку „Месеца солидарности“ помогли смо да деца у сеоској школи у селу Шуме, имају срећније детињство (дониране су им лопте), а уз подршку фирме „Форма идеале“, једна породица је добила нове ормане и кревете за децу. Црвени крст Крагујевац је током лета мапирао специфичне потребе појединаца у оквиру Програма „Храна на точковима“. Сарадници су посетили 15 породица које живе у удаљеним сеоским срединама и субстандардним насељима и однели пакете хране и хигијене. Реализована је сабирна акција којом помажемо угроженим појединцима и породицама – „Корпа доброте“, 23. септембра у простору „Делта парка“. Уз подршку волонтера и суграђана, обезбедили смо артикле хране и хигијене за формирање 24 пакета породицама са децом која се суочавају са хронично недовољним примањима да подмире основне потребе и преживе зиму. Пре тога су реализоване још две акције „Корпа доброте“ у мају месецу где смо од прикупљених артикла формирали 20 пакета хране и помогли угрожене породице са села.

„Светски дан хране“, 16. октобар – циљ је глобална солидарност државних институција, приватног сектора и цивилног друштва, како би удружени указали на значај постизања одрживог развоја – смањење броја гладних у свету. Манифестацију је организовало Јавно комунално предузеће „Шумадија“ у сарадњи са крагујевачким здравственим установама, Црвеним крстом и децом из предшколских установа. „Вода је живот, вода је храна – сачувајмо сваку кап“, гласио је овогодишњи слоган глобалне кампање обележавања Светског дана хране. Циљ овогодишње кампање је да се становништво подстакне на одговоран однос према води и храни. Поред едукативног, акција је имала и хуманитарни карактер. Закупци тезги у Тржници у насељу Аеродром су за кориснике Програма Народне кухиње донирали намирнице. Црвени крст Крагујевац се захвалио донаторима који су несебично подржали ову акцију и поклонили велике количине намирница и сировинских производа како би се обогатили топли оброци. Наредног дана је обележен **„Светски дан борбе против сиромаштва“, 17. октобар**, поделом додатних артикала хране (воће, месне прерађевине, земичке и млеко за бебе) за 870 корисника тоглог obroка. Многи појединци и компаније су се одазвали да помогну.

Један број запослених у локалним компанијама је током године издвајао новчана средства за помоћ угроженим породицама, тако да је током године, само једна фирма “HÖDLMAYR” doo, помогла 8 породица које имају децу са потешкоћама у развоју са укупно 122.100,00 динара. Уз подршку Црвеног крста Србије, добили смо донацију гардеробе компаније Апарел, намањена социјално најугроженијим грађанима. Црвени крст Крагујевац је уз подршку волонтера донацију дистрибуирао заједно са одећом и обућом „Waikiki“, и „BETEX-APPAREL“ за 950 појединаца односно 469 породица, у договору са сарадницима из месних заједница где има вишечланих породица са децом и породице које

користе топли оброк “Народне кухиње”. Донација је допремљена до 8 приградских и сеоских средина: Чумић, Влакча, Каменица, Рамаћа, Угљаревац, Добрача, Илићево и Поскурице. Једна количина је спакована у новогодишње пакетиће за угрожену децу. Црвени крст Крагујевац је помогао једном лицу из села Букоровац да се превезе до здравствене установе у граду, за једну жену из Илине воде је обезбедио инвалидска колица за лакши одлазак на преглед ван града до друге здравствене установе и за мајку која има дете са потешкоћама у развоју је обезбедио превоз до лекара у Клиничком центру. За две породице ван града смо обезбедили намештај и превоз. Помоћ особама у стању бескућништва који живе изван система је реализована за 8 особа. Пружена је саветодавна помоћ, усмеравани су ка релевантним институцијама, дата је помоћ у виду 20 интервентних пакета хране, хигијене, дата је помоћ у ћебадима, кабаницама и половној одећи а за једно лице смо у сарадњи са Центром за социјални рад, помогли да адекватно буде збринуто у привремени смештај.

Сарадница за социјалну делатност је активно учествовала у раду многих седница, тимова, комисија и радних група током 2023. године. То су: Мобилни тим за превенцију просјачења и превенцију малолетничких бракова (2 састанка), Институционална радна група фазе РОМАКТЕД-а (2 састанка), Комисија за расподелу помоћи у виду хуманитарних пакета хране, новчане помоћи и при куповини огрева најугроженијим породицама избеглих и интерно расељених лица на територији града Крагујевца (2 састанка). Учествовала је у друштвеном дијалогу „Ресоцијализација и реинтеграција бивших осуђених лица – пут до корисног члана друштва“ и другим бројним предавањима. Сарадници су 27. и 28. априла учествовали на тренингу „Препознавање и превазилажење синдрома сагоревања и ситуације интезивних осећаја у раду са женама и децом са искуством насиља“ који је организовала УГ Атина. Присутни су били представници „Сигурне куће“ из Ниша, Враћа, Лесковца и Крагујевца као и из Тужилаштва Крагујевац. Акцент дводневног семинара је стављен на то како препознати, разумети особе које су претрпеле насиље а истовремено заштитити себе у раду са њима. Важно је на време препознати стрес у раду са емотивно захтевном популацијом.

Две запослене су присуствовале округлом столу „Како побољшати положај жена са инвалидитетом када су сервиси подршке у питању“, коју је у сарадњи са Градом организовало удружење „Из круга“. Једна запослена је присуствовала панел сесији у оквиру кампање „Стоп фемициду!“, у организацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

Четврту годину заредом, компанија „Лидл“ у сарадњи са Црвеним крстом Србије спроводи акцију **„Мала дела су велика ствар“**, у оквиру које су сви потрошачи у „Лидл“ продавницама могли да донирају препоручене и обележене намирнице које недостају корисницама услуга Црвеног крста. Потрошачи су у распону од три недеље – од 20. новембра до 17. децембра – након куповине означених производа попут основних намирница и производа за кућну и личну хигијену, пиринча, тестенине, конзерве воћа и поврћа и њиховог одлагања у посебном делу иза касе, директно помогли 190 најугроженијих породица нашег града.

„Један пакетић – пуно љубави“ – Ликовни конкурс је завршен успешно јер су, захваљујући мотивисаности просветних радника и родитеља на адресу

Црвеног крст стигла 586 ликовна рада, из 17 основних и две средње школе. На Међународни дан волонтера, 5. децембра, награђени су аутори, након чега је уследила продаја честитки. Од прикупљеног новца су обезбеђени новогодишњи пакетићи за најугроженије малишане. Захваљујући ученицима из основних и средњих школа, донацији појединаца и компанија, продате су честитке и обезбеђен довољан број слаткиша и играчака за угрожену децу. Уз подршку маскоте „Реље“ и Деда Мраза, 27. децембра, свечано је организована подела поклона за децу која су дошла у Црвени крст у пратњи родитеља. Укупно је подељено 320 пакетића.

Црвени крст Србије са жељом да се прикључи борби против “беле куге” и реализацији циљева Стратегије популационе политике у нашој Републици, иницирао је подршку реализацији традиционалне акције **“Пакет за новорођену бебу”** са мотоом “Да нас буде више” код Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, што је од стране Министарства и прихваћено, и у вези са тим је кроз Споразум о сарадњи, поред осталих, уговорена и подршка тој активности Црвеног крста. Концепт акције „Пакет за новорођену бебу“ јесте да све бебе рођене у Недељи Црвеног крста, која се обележава у периоду од 8. до 15. маја, као и њихове маме, буду обрадоване симболичним поклоном добродошлице. Како епидемиолошка ситуација и ове године није дозволила реализацију на начин како је то била пракса претходних година, да се породилјама и новорођеним бебама поклон пакети предају у самом породилишту, овогодишња реализација конципирана тако да породилје које су на свет донеле бебе у периоду 8–15. маја, буду информисане о акцији у самом породилишту посредством писане Позивнице које су садржале све релевантне информације и упутства. Подршком Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања обезбеђена су средства за израду „Радоснице“ Црвеног крста, као и део средстава за набавку беби козметике а Црвени крст Крагујевац је из донације поклонио и беби опрему за укупно 37 беба.

„Програм социјалне инклузије“ доприноси унапређењу приступа и квалитета образовања за сву децу и обезбеђује адекватне услове за развој деце у складу са њиховим потенцијалима. Црвени крст Крагујевац је у оквиру програма „Зимујмо код куће“ и током посета ромским насељима са координатором за ромска питања, реализовао три инклузивне радионице за децу предшколског и школског узраста. Тек са око три године деца стичу своје прве пријатеље, а током дружења ту стичу нове и дугогодишње пријатеље који су важан део њиховог свакодневног живота. Осим задовољства и растерећења од свакодневних школских обавеза, програм „Зимујмо код куће“ доноси многе друштвене, менталне и физичке користи. Црвени крст Крагујевац негује активности које промовишу хуманост, доброту, здравље, безбедност и солидарност и на тај начин смо употпунили дечији распуст током дружења са волонтерима. Програм рада је конципиран кроз предавања, радионичарски рад, емитовање промотивних и едукативних филмова, играње улога и игара. Имао је за циљ да децу научи хуманости, солидарности, унапређењу и очувању здравља, али и толеранцији, недискриминацији и ненасилном решавању сукоба. Посебна пажња је посвећена теми поштовања различитости и родне равноправности из програма „Промоција хуманих вредности“. Поменуте радионице су изазвале код деце изузетну активност и интересовање. Охрабрили смо их да дају предлоге и

кажу шта им се допало а шта не. Програм превенције у борби против трговине људима је реализован кроз игролике активности у којима су научили како да се заштите и науче разне мере опреза. Део везан за здраве стилове живота је одушевио младе, јер су на практичним примерима искусили значај здраве исхране, квалитетноведеног слободног времена.

У свим активностима су помагали волонтери, који су пружали максималну подршку. Поред активних чланова Црвеног крста, помагали су и студенти на пракси током лета. Наставним програмом Факултета политичких наука на првој години студија социјалног рада и социјалне политике, предвиђена је обавезна стручна пракса. Током лета, два студента су се упознала са начином функционисања хуманитарне организације и програмима које реализује Црвени крст.

„Селу у походе“ – Акција непрекидно траје пуне четири деценије и представља незаменљиву прилику да мештани села, на једном месту, у једном дану, изврше различите здравствене прегледе и добију услуге, за које обично немају времена. Уз присуство бројних телевизијских и писаних медија, прегледима и разговорима са мештанима села Добрача, 19. априла је започело обележавање четири деценије трајања акције „Селу у походе“. Радном обележавању јубилеја су по први пут, ненајављено, присуствовали министарка здравља проф. др Даница Грујичић и градоначелник Крагујевца Никола Дашић са сарадницима. У разговору са министарком, секретар Невенка Богдановић је истакла да је акција „Селу у походе“ од непроцењивог значаја јер су за све ове године откривене на десетине обољења и болести и спасени су људски животи. Осим што су обављали здравствене прегледе на једном месту и у једном дану, акције су неретко биле и прилика да се мештани села виде, поразговарају, поделе своје радости и „муке“. Министарка је похвалила акцију Црвеног крста која указује на јединствен приступ и бригу о грађанима из сеоских средина али и потребу да се и даље негује и унапређује. Као захвалност Граду, који помаже реализацију акције пуних 40. година, секретар Црвеног крста Крагујевац је уручила захвалницу градоначелнику. Здрав начин живота може се промовисати на различите начине и намењен је целокупној популацији. Наградили смо и мештанку села, за најуређеније сеоско домаћинство, које поред лепог изгледа дворишта, брине и о еколошки безбедној, чистој и здравој животној средини одлагањем отпада на правилан начин. Директорки школе „21. октобар“ и учитељу су уручене лопте за сеоску школу. У оквиру Недеље Црвеног крста, 10. маја, одржан је Округли сто поводом 40 година постојања и континуиране реализације акције „Селу у походе“. Током два сата интерактивне дискусије, сумирани су утисци и изложени предлози о унапређењу акције у будућности. Округли сто окупио је све који учествују у реализацији акције „Селу у походе“, међу којима и здравствене и социјалне установе, „Градску управу“, „Полицијску управу“, „Институт за јавно здравље“, „Школску управу“, „Универзитетски клинички центар“. Међу учесницима су били и они који су присутни од првог организовања ове превентивне акције и који дају свој допринос као што је потпредседник Црвеног крста Крагујевац др Љубиша Милојевић, који је том приликом истакао значај превентивних прегледа, да многи мештани долазе само да га поздраве и кажу да су здрави. „Све оно што је апел са националног нивоа је да се посвети пажња превентиви и превентивном раду, то је нешто што Град подржава већ

четири деценије“, рекла је за телевизију Крагујевац др Гордана Дамњановић, члан градског већа за здравствену и социјалну заштиту. Акција „Селу у походе“ је јединствена на територији читаве наше државе. Свима који су дали допринос за активно учешће у манифестацији „Селу у походе“ и другим хуманим активностима уручене су захвалнице Црвеног крста Србије: Радослав Хаџић – МЗ Влакча; Радмила Величковић – МЗ 21. октобар и Шумарице; Новица Петровић – МЗ Илићево; Љиљана Милићевић – МЗ Филип Кљајић; Рајко Глишић – МЗ Чумић; Славица Обрадовић – МЗ Бресница; Миодраг Перишић – МЗ Добрача; Радосав Живановић – МЗ Лужнице; Јелена Раденковић – МЗ Станово; Саша Живковић – МЗ Опорница; Гордана Јанковић Шкрбић – МЗ Поскурице и Шљивовац и Стефан Радосављевић – МЗ Вашариште. Након округлог стола, упућено је писмо свим сарадницима из институција да помогну у изради брошуре, како би остао писани траг дугогодишњег рада за будуће генерације. Циљ је био да се направи осврт, на протекле године рада свих професионалаца и волонтера који су лечили, бринули, информисали и подржавали на хиљаде људи у селима око Крагујевца још од давне 1983. године. Акција је даље реализована у селу Чумић – 2. априла, Дулени – 19. маја и у Грошници – 2. јуна за мештане не само Грошнице него и Трешњевака, Ациних ливада и Вињишта. Житељи села су са великом захвалношћу прихватили превентивне прегледе, јер су у свом селу имали прилику да преконтролишу своје здравље, крвни притисак и шећер у крви. У акцијама су се обављали и специјалистички прегледи интернисте, (ултразвук стомака и ЕКГ срца), гинеколога, оториноларинголога, алерголога и спиналног хирурга. Уз дељење брошура, здравствено-васпитни савети су се односили на значај редовне и правилне употребе терапије, редовне лекарске контроле, препознавање и отклањање фактора ризика, правилну исхрану, превенцију повређивања старих лица, правилну негу, правилан и здрав дневни режим у предстојећем, летњем периоду (рад, одмор, облачење, дружење са драгим и блиским особама). По први пут су у акцијама, мештани имали могућност да разговарају са алергологом из Завода за здравствену заштиту радника, на који начин да реше најчешће тегобе које се јављају са доласком лепих дана. Сарадница из апотеке „Нана“ је професионално и стрпљиво током поделе бесплатних суплемената, мештанима објашњавала начин примене и правилну употребу. Од велике помоћи је било то, што је понела лекове, тако да су лекари на лицу места, за поједине мештане могли одмах да реагују када је био у питању повишен притисак у крви. Колеге из Центра за социјални рад су уручили решења за једнократну новчану помоћ угроженим мештанима а за 38 породица је из донације обезбеђена и подршка у пакетима хигијене и хране. Циљ акције је испуњен. Приближили смо се мештанима, омогућили смо им да обаве различите врсте превентивних прегледа, добили су разне савете, подршку и информације. У табели је приказ резултата:

	Добрача	Чумић	Дулене	Грошница	Укупно
Обављено прегледа опште праксе	30	37	57	41	165
Обављено специјалистичких прегледа	47	44	49	71	211
Број теренских посета хитне помоћи	4	3	/	/	7
Број контроле гликемије у крви	34	37	57	42	170
Једнократна новчана помоћ за угрожене мештане	9	9	14	6	38
Берој стоматолошких прегледа деце	12	26	/	47	85

Поред здравствено-превентивног рада одраслих, дечији стоматолог је прегледао зубе и давао савете о правилној хигијени. У оквиру акција реализоване су и бројне едукације најмлађих на различите теме из области: „Превенције трговине људима“, „Дифузије“ и „Безбедно понашање у саобраћају“. Институт за јавно здравље је урадио анализу воде на шест локација у сеоским срединама. На основу пристиглих извештаја, анализирани узорци воде нису за пиће, осим једног изворишта у селу Дулене где је узорак воде исправан. Мештани су чули савете од агронома о пољопривредним иновацијама и безбедном руковању механизацијом. Акција је успешно завршена уз подршку Града и сарадника из институција: Дом здравља, Универзитетски клинички центар, Завод за здравствену заштиту радника, Завод за хитну медицинску помоћ, Апотекарска установа, Завод за стоматологију, Центар за социјални рад, Пољопривредна станица, Саобраћајна полиција, Ватрогасно-спасилачка јединица, Институт за јавно здравље, савета месних заједница и волонтера. Активности су испратили многобројни медији који су дали велики допринос у промовисању ове акције као пример другим градовима у Србији: Ако су људи на селу здрави и задовољни, наше друштво је на добитку. Кроз акцију „Селу у походе“, сарадници који одлазе у села, такође буду на добитку. Упознају боље нашу земљу, све њене лепоте и благодети. То је прилика да се многи пријатно изненаде оним што им је на дохват руке, а да тога можда нису били ни свесни. Публикација „40 година Селу у походе“ објављена је 5. децембра 2023. године, поводом Међународног дана волонтера. Покровитељ овог изузетно значајног пројекта је господин Драган Бубања, вишегодишњи донатор волонтерских активности крагујевачког Црвеног крста.

Програм бриге о старијима

Одласком у пензију људи се пребаце у нову заједницу, те самим тиме можда немају довољно прилика за дружење као када су били млађи. Ако не иду у канцеларију или не излазе сваки дан, могу пропустити важну друштвену интеракцију која им је потребна да остану бистри и здрави. Усамљеност је чест проблем наших старијих, нарочито ако живе сами. Како старимо, прилике за дружење могу постати све више ограничене, али то не значи да друштвена интеракција још увек није изузетно важна за старије особе. Истраживања су доказала да редовна социјална интеракција старијих води до срећнијих и испуњенијих живота што заузврат значи боље дугорочно ментално здравље. Одржавање друштвене активности помаже у одржавању доброг емоционалног и телесног здравља, док изолација може у великој мери смањити квалитет живота старије особе. Активности у оквиру „Кутка“ су осмишљене тако, да подстакну друштвену интеракцију и бригу о здрављу старијих. Чланице "Кутка" које су здравствени радници у пензији су припремиле здравствено-превентивне активности како би сви проверили своје здравље и виталност. Истакле су важне здравствене предности за старије особе, укључујући потенцијално смањење ризика од деменције и велики распон физичких проблема, попут високог крвног притиска, артритиса и кардиоваскуларних проблема. Разговарали су и о одабиру могућности за смештај у институцију, да увек дају предност установама које подстичу друштвене активности како би помогли својим корисницима да воде смислен и ангажован живот. Насупрот томе, социјална изолација обично доводи до мање физичке активности, почетка депресије и безброј других менталних и физичких проблема. На почетку године су реализоване традиционалне чајанке у Месним заједницама "Центар" и „Грошница“, где чланови „Кутка“ радо учествују у програму, уз песму и добро расположење евоцирају успомене из младости. Дружење у „Кутку“ је протекло у обележавању 8. марта, кроз сећање на знамените жене наше историје, песму, музику и скромне поклоне свим присутним дамама. Једну чланицу „Кутка“ су посетили код куће, која се због здравствених проблема тешко креће, али је чланови нису заборавили. На конференцији под називом "Ментално здравље старијих жена", коју су 10. марта на Факултету медицинских наука организовали Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Град Крагујевац, Милка Игњатовић, председница Већа „Кутка за квалитетније старење“ при Црвеном крсту Крагујевац је представила активности и резултате „Кутка“. Милка Игњатовић је са огромним искуством, разумевањем и љубављу, говорила о раду „Кутка“, о тематским скуповима, књижевним сусретима, здравственим предавањима и прегледима, излетима и свему чиме се баве наши старији суграђани у „Кутку“, завршивши своје излагање речима: "Борити се против старости, значи не одустајати ни од чега, ни од посла, путовања, књиге, хране, ни од љубави и снова. Мислите на лепе ствари које нас чекају, поготово уз музику. То је порука нас старијих жена из Кутка". Имали смо велику част да угостимо колеге из београдских организација Црвеног крста: Гроцка, Чукарица и Вождовац, који су били мотивисани да од председнице Већа Милке Игњатовић, сазнају више о раду „Кутка“, активностима за старије суграђане и начину на који 10 пуних година „Кутак“ успешно функционише и траје. Сарадници из Популационог фонда УН су 30. маја посетили „Кутак“, фотограф

Владимир Живојиновић је сликао активности и дружили су се са старијим волонтерима. Јачање међугенерациске солидарности се наставило са ученицима ОШ "Станислав Сремчевић" где су чланови „Кутка“, последењег петака у месецу учили децу старим вештинама корисним за живот, а кроз дружење, песму и игру малишани су научили како су се некада давно деца играла и чему служе разни предмети из давнина. У сарадњи са мегамаркетом „Рода“, 13. маја је организована хуманитарна акција „Корпа доброте“ која се успешно завршила уз подршку старијих волонтера. Видно обележени, дежурани су током суботњег поподнева поред корпи са прикупљеним артиклима. Након акције, волонтери су помогли да се формирају пакети мешовите садржине који су подељени угроженим старијим мештанима на селу. Поводом Светског дана здравља, 7. априла, реализована је радионица "Здравље за све" где су старији чланови „Кутка“ чули корисне савете од волонтерке др Виде Жубринић о здравим навикама и благовременом лечењу. Такође су имали могућност да провере ниво шећера у крви и крвни притисак. У сусрет обележавању 15. јуна, Светског дана борбе против насиља над старијима, Комисија за пружање подршке за унапређење и заштиту старијих лица са територије града Крагујевца и Црвени крст Крагујевац, организовали су трибину на тему „Врсте насиља над старим лицима“. Трибини је предходила најавна емисија „Мозаик“ на телевизији Крагујевац, где су стручни сарадник Агата Живојиновић и председник Удружења пензионера Града Ратко Томашевић, говорили о превенцији насиља и активностима које се реализују у Крагујевцу: <https://youtu.be/WZtnuvu9Zb0> Слоган обележавања је: „Затварање круга: решавање родно заснованог насиља у Старијем животном добу – одговори засновани на политици, закону и доказима.“ Након уводног обраћања председнице Већа „Кутка за квалитетније старење“, Милке Игњатовић и председника Комисије Ратка Томашевића, учесницима трибине на тему „Врсте насиља над старијима“ говорила је Невенка Богдановић, секретар Црвеног Крста Крагујевац, психолог и психотерапеут. Истакла је да насиље не постоји само код нас, већ је то проблем у читавом свету. Нагласила је, да је само уз подршку свих чланова локалне заједнице мисија превенције насиља над старијима могућа. То је проблем од глобалног значаја како у сфери људских права тако и јавног здравља у циљу унапређења заштите права здравља и добробити старијих особа. Уз учешће представника свих ресорних здравствених и институција социјалне заштите, овом трибином су евидентирани врсте насиља али и дата нека решења, предлози и информације старијим учесницима како превазићи такве односе и унапредити безбедност. Свако из свог домена рада, говорили су представници Града, Центра за социјални рад „Солидарност“, Института за јавно здравље, Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“, Дома здравља, градског Омбудсмана, заштитника права пацијената и полиције. Млади волонтери су качили љубичасту траку суграђанима и учесницима трибине, делили информативне лифлете у циљу да подигну свест јавности о насиљу над старијима. Врло важна активност је борба против дискриминације и промена слике о старијима како би се промовисао њихов допринос у друштву. У дневним новинама „Ало“ је изашао афирмативни чланак а у емисији „Мозаик“ на телевизији Крагујевац је 15. јуна, гостовала Милка Игњатовић и представила шта све ради „Кутка“, колико је важно да старији не буду усамњени и да као активни

чланови друштва могу пуно да допринесу својим породицама, заједници и друштву. У даљем раду Црвени крст Крагујевац ће наставити да ради на превенцији, да едукује старије о борби против насиља и различитим формама насиља, факторима ризика, као и о начинима поступања свих делова система приликом пријаве насиља. Пружаће се услуга психосоцијалне подршке старијима, континуирано ће се обучавати стручни радници, посебно део који се односи на специфичности насиља над старијим женама. Такође ће се радити и на подизању свести јавности о насиљу над старијима кроз различите кампање. Врло важна активност је активно укључивање старијих у друштво, јер својим доприносом породици и заједници могу да промене слику о старијима. Заштитник грађана Републике Србије је уз подршку чланова „Кутка“ и волонтера спровео истраживање о остварености социјалних и економских права старијих жена (65+) на селу. Истраживање се директно бавило приступом социјалним, здравственим, културним и економским услугама, сервисима, службама, установама и организацијама на селу.

Волонтирање у својој заједници и учествовање у понуђеним активностима, дружење с другим старијим особама је сјајан начин за стварање нових пријатеља. Тако нешто имају чланови „Кутка“, који је намењен љубитељима добре песме, сликања, играња шаха, читаоцима књига или других активности у којима старији уживају. Нови хобији су такође увек добродошли. На крају је битно пронаћи начине да се остане млад у срцу, у покрету и интеракцији с другим људима. Наш савет старијима је да остану у контакту са својим вољенима, суседима, пријатељима, члановима породице и одржавају односе као што су то одувек радили. Све је то део здравог старења.

Чланови „Кутка“ су 27. јула присуствовали и учествовали у Јавној расправи о предлогу стратегије за унапређење старијих лица Републике Србије у 2024–2030. год. У овом јавном саслушању учествовала је и Дарија Кисић Тепавчевић, министарка за бригу о породици и демографију а чије је министарство и аутор нацрта стратегије. Црвени крст Крагујевац, као учесник овог скупа представља важан део цивилног сектора који се бави овом темом и доприноси раду на стратегији.

Већи део свог излагања, представница Градског већа Крагујевца посветила је изношењу података и резултата Већа у третману старијих (геренто домаћице, посета сеоским подручјима, бесплатан јавни превоз, породични сарадник, неформални неговатељи, Олимпијада III доба, инклузија кроз дигитализацију, поштовање родне равноправности и превенција дискриминације). Посебно су били поносни на „Кутак за квалитетније старење“, који реализују са Црвеним крстом Крагујевца. Током јула и августа месеца чланови „Кутка“ проводили су време одлазећи на нека културна дешавања, због високих температура. Млади волонтери позивали су телефоном старије волонтере који су због болести и врућина морали да бораве у својим домовима. Због великих врућина током лета, дружења су била ређа, али су поједини чланови били активни. Ишли су у обилазак средњовековног манастира Вољавача који је бесплатно организовала Градска туристичка организација, на манифестацију „Шумадијски дани шљиве“ и посетили су Међународни фестивал фолклора „ЕСТЕМ“.

Обележен је 1. октобар, Међународни дан старијих у сарадњи са Градском управом за друштвене делатности, Комисијом за пружање подршке за унапређење и заштиту старих лица са територије града Крагујевца, установама и организацијама из система социјалне и здравствене заштите, у Великом парку кроз низ промотивних активности скренута пажња јавности на допринос који старије особе пружају друштву, али и на обавезе које друштво има према њима. Циљ манифестације био је скретање пажње на унапређење квалитета живота, на потребе и способност старијих становника којих према проценама здравствене организације има између 600 и 700 милиона у свету, а процењује се да ће их 2025. године бити око две милијарде од 60 година, што је 20 одсто светске популације. У нашој земљи проценат старијих особа је око 23 %. У активностима су учествовали: Центар за социјални рад „Солидарност“, Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“, Геронтолошки центар, Институт за јавно здравље Крагујевац и ДФСПЦ „Човекољубље“.

Овогодишња тема обележавања Међународног дана старијих била је посвећена поштовању визије и принципа декларације, односно резолуције о људским правима са циљем да се још једном скрене пажња на потребе, уважавања и поштовања принципа људских права и слобода које имају особе трећег животног доба, а то су право на слободу од дискриминације, насиља, рад и доживотно учење, право на сигурност, на здравствену и социјалну заштиту, као и на личну својину и право наслеђивања. О томе је говорила и секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић, током гостовања у емисији „Мозаик“. Чланови Кутка су још једном показали да су активности које су реализовали на трци „За срећније детињство“, пример добре праксе међугенерациске сарадње са децом различитог узраста. Након трчања у две категорије (млађи и старији ученици), одржала се Шетња солидарности, у којој су шетати сви остали присутни на акцији – родитељи, млађа деца, а посебно баке и деке, јер се тога дана обележава и Међународни дан старијих. У духу активног старења, организован је и излет за чланове Кутка до Аранђеловца, Опленца и Буковичке бање. Расписан је и традиционални ликовни и литерални конкурс „За сунчану јесен живота“ којим желимо да подстакнемо децу да буду креативна и својим радовима покажу колико им значе баке и деке. Најбољи радови ће бити презентовани на изложби „Хуманизам у дечијем стваралаштву“ наредне године у Недељи Црвеног крста.

У оквиру обележавања Месеца солидарности (14.09–17.10) организована је акција „Корпа доброте“ а нешто касније и акција „Мала дела су велика ствар“. Свака акција солидарности коју предузмемо има моћ да инспирише даље акције. Тако су и ове акције показале солидарност током кризе а волонтери су својим трудом, улили наду у заједништво када је најпотребније. Дежурани су поред касице за добровољни новчани прилог и поред корпи са прикупљеним артиклима. Мотивисани за хуманост, суграђани су остављали поред артикла хране, средстава за хигијену и школски прибор, као и слаткише за најугроженије породице са децом.

Редовно су организоване прославе рођендана. Свим слављеницима рођендана су након пригодног програма и послужења уручени поклони од стране председнице Већа Милке Игњатовић. Уз музику, песме и игру у колу веселили су се и славили чланови „Кутка“.

Чланови „Кутка“ су имали прилику да од представница ОЕПС-а у Србији чују нешто више о стању у медијима и медијској писмености. Дискусија на ову тему је такође била веома занимљива и продуктивна. Чланови „Кутка“ су били посебно задовољни да их је неко коначно питао за мишљење о стању у медијима.

У оквиру кампање 16 дана активизма против насиља над женама, Црвени крст Србије је уз подршку организације White Ribbon Alliance анкетирао 4.860 жена у Србији старијих од 45 година а са нагласком на женама старијим од 65 година које се често заобилазе у сличним анкетама. Анкета се тичала пре свега њиховог права на здравље и приступа услугама здравствене заштите а обухваћено је више од тридесет општина у Србији, међу којима су и старије чланице „Кутка“. Старије жене у Србији су изразиле потребу за више редовних систематских прегледа, за више информација о менопаузи али и за више информација о заштити менталног здравља, показујући да су свесне колико је превентивно здравствено делање драгоцено у очувању њиховог здравља приликом уласка у старије животно доба. Институт за јавно здравље Крагујевац у сарадњи са Домом здравља обавио је превентивне прегледе за чланове „Кутка“.

Сваки тренутак слободног времена, чланови Кутка искористе да се посвете различитим културним садржајима у нашем граду. Средином новембра су посетили изложбу – „Art of Urban Life“ у Малом ликовном салону Народног музеја Шумадије, која је синтетни приказ педагошког, уметничког и истраживачког рада студијске групе на основним академским студијама Унутрашња архитектура на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Након тога су присуствовали свечаном отварању Трга војводе Радомира Путника. У присуству великог броја Крагујевчана, старији волонтери су уживали у богатом програму у коме је учествовало више од стотину извођача, музичара, глумаца, уметника и доајен српског глумишта Петар Божовић.

Дан примирја у Првом светском рату обележен је одласком двоје старијих волонтера како би својим присуством указали част и положили венац палим Шумадинцима.

Град Крагујевац је 22. новембра, био домаћин друштвеног дијалога на тему „Међугенерациска солидарност – пут ка друштву једнаких могућности“ који је организовало Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог у сарадњи са Популационим фондом УН. У име Министарства, учешће у дијалогу је узео Томислав Жигманов, министар за људска и мањинска права и друштвени дијалог, док је у име Града Крагујевца то била др Гордана Дамњановић, чланица Комисије за социјалну политику, здравство и образовање Привременог органа града Крагујевца. Секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић је презентовала рад организације Црвеног крста као пример добре праксе и истакла важност да су старији људи вредан ресурс нашег друштва. Том приликом, председница Већа „Кутка за квалитетније старење“ је уручила прво признање „Лидер међугенерациске сарадње“, сарадницима Основне школе „Станислав Сремчевић“, због изузетне сарадње старијих волонтера „Кутка“ и ученика, које су се одржавале креативне радионице, едукације о старим занатима и традиционалним вредностима. На почетку и на крају друштвеног дијалога, запажено учешће су имали волонтери, старији и млади, који су заједно припремили музичко-драмски програм за све присутне. На крају дискусије,

учесници су заједнички постигли сагласност о поступањима: Сви учесници друштвеног дијалога су сагласни да је у циљу јачања и унапређења међугенерациске солидарности, односно начина подстицања сарадње, разумевања и промене односа међу генерацијама, изградње одрживог избалансираниог односа старијих и младих, првенствено у јединицама локалне самоуправе, потребно успоставити снажнији однос партнерства између државних и локалних институција, установа геронтолошких центара, дневних центара и клубова за одрасле и старијих лица са школама, омладинским центрима, удружењима младих и за младе.

Учесници друштвеног дијалога су сагласни да је неопходно радити на сталној комуникацији и дијалогу различитих генерација, што ће као резултат имати јачање узајамног разумевања и поштовања специфичности сваке генерације. У циљу продубљивања знања која би допринела већем разумевању међугенерациске солидарности, неопходно је и активније учешће академске заједнице. Сви учесници друштвеног дијалога изразили су спремност да у оквиру својих активности доприносе промоцији волонтерског рада свих генерација као значајног аспекта у изградњи кохезионог друштва. Волонтерски рад представља најефикаснији облик учествовања грађана у процесима развоја заједнице и афирмацију важности животне узајамности, солидарности међу генерацијама, једнаких могућности, слободе, безбедности и правде за све. Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је прихватило иницијативу Црвеног крста Крагујевац за обележавање Европског дана Међугенерациске солидарности – 29. априла на нивоу Републике Србије, како би се кроз бројне различите активности свих актера у нашем друштву допринело јачању међугенерациских веза и друштвене солидарности.

Црвени крст Србије је у новембру завршио реализацију пројекта „Јачање отпорности старијих особа и особа са инвалидитетом током COVID-19 и будућих криза“, који су финансирани Европска унија и Аустријска агенција за развој. Једна од пет организација која је спроводила овај пројекат је и Црвени крст Крагујевац.

Овај пројекат је започет у марту 2021. године кроз активности под називом „Телефонски центри за пружање психолошке прве помоћи на даљину“ – Добри телефон, која је трајала до априла 2022 године, када су активности здравог старења као део компоненте која се односи на психосоцијалну подршку телефоном, прерасле у активности лицем у лице. У мају 2022. године је у складу са Декадом здравог старења 2020-2030, Црвени крст Србије отпочео активности здравог старења које треба да унапреде квалитет живота старијих особа и особа са инвалидитетом. Црвени крст Крагујевац је ову активност обављао у склопу „Кутка за квалитетније старење“, где су се старији састајали у групама и обрађивали различите теме које утичу на квалитет њиховог живота, где су обавезно активно учествовали сви чланови. У овом пројекту учествовало је око 90 чланова „Кутка за квалитетније старење“.

АКТИВНОСТИ ПОДМЛАТКА И ОМЛАДИНЕ

Област рада Подмлатка и Омладине Црвеног крста Србије има за циљ да, уграђивањем принципа хуманости и модела понашања који из њега произилазе у систем вредности код деце и младих у процесу одрастања, обезбеди довољне

волонтерске ресурсе Црвеног крста Крагујевац за адекватан одговор на потребе грађана који су угрожени социјалним, здравственим и економским чиниоцима. Стога су активности Подмлатка и Омладине Црвеног крста у 2023. години биле засноване на мотивацији деце и младих да се укључе у програме Црвеног крста Крагујевац, да кроз волонтерски рад дају свој допринос реализацији акција и пројеката, а тиме уједно и превенирају могуће проблеме код деце и младих.

У активности Црвеног крста за Подмладак и Омладину, била су укључена деца и млади из: 22 основне и 7 средњих школа, 6 факултета, 16 вртића установа за децу „Нада Наумовић“ и „Ђурђевдан“ и Омладинске теренске јединице Црвеног крста „Др Елизабет Рос“.

Основне активности Подмлатка и Омладине су се односиле на јачање подружница Подмлатка и Омладине Црвеног крста и ОТЈ „Др Елизабет Рос“ и организовање разних активности за ученике и студенте са циљем промоције здравих стилова живота, добровољног давалаштва крви, солидарности и социјалног васпитања, правилног односа у окружењу и бриге о старијима.

У оквиру деловања Подмлатка и Омладине Црвеног крста, деца и млади су били учесници бројних активности, у различитим областима деловања.

Конкурс под називом „Причајмо о здрављу“ реализован је и у 2023. години, расписан је поводом Светског дана здравља, а додела награда најуспешнијим учесницима уприличена у Недељи Црвеног крста – 15. маја, у Свечаном салону Градске управе. Овај конкурс финансијски подржава Град Крагујевац, а награде је освојило следећих шест ученика:

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа и разред	Врста рада
1.	Невена Џудовић	ОШ „Јован Поповић“	ликовни
2.	Нина Николић	ОШ „Живадинка Дивац“	ликовни
3.	Драгана Филиповић	Медицинска школа „Сестре Нинковић“	литерарни
4.	Хелена Вукашиновић	ОШ „Мома Станојловић“	литерарни
5.	Јулија Вучићевић	ОШ „21. октобар“	литерарни
6.	Лука Костадиновић	Медицинска школа „Сестре Нинковић“	литерарни

Аутори најбољих литерарних и ликовних радова су од Градске управе награђени „паметним“ сатовима, а њихови професори који су их мотивисали на учешће – од Црвеног крста Крагујевца скромним поклоницама.

Обједињена изложба дечијих радова у оквиру разних конкурса које је Црвени крст Крагујевац расписивао током школске године под називом „Хуманизам у дечијем стваралаштву“, уприличена је такође у просторијама Црвеног крста. У присуству великог броја родитеља и просветних радника, уручене су награде и похвале вредним ученицима. У школској 2022/2023. години је пристигло више од 1000 ликовних радова из десет основних и две средње школе и три вртића, на различите теме: „Сунчана јесен живота“, „Толеранција“, „Један пакетић пуно љубави“, „Здрави стилови живота“ и „Крв живот значи“. Овом приликом су награђени аутори 21 појединачног и три групна рада. Награде је деци, просветним радницима, васпитачима, родитељима, бакама и декама, уручио потпредседник и вишедеценијски волонтер – др Љубиша Милојевић.

Концепт акције „**Пакет за новорођену бебу**“ је да све бебе рођене у Недељи Црвеног крста, као и њихове маме, буду обрадоване симболичним поклоном добродошлице. Како епидемиолошка ситуација и ове године није

дозволила реализацију на начин како је то била пракса претходних година, да се породилјама и новорођеним бебама поклон пакети предају у самом породилишту, овогодишња реализација је конципирана тако да су породилје које су на свет донеле бебе у периоду 8–15. маја, информисане о акцији у самом породилишту а пакете су преузимали у простору Црвеног крста Крагујевац. У „нашој недељи“ 2023. године, рођено је 37 беба.

Са циљем усавршавања, учешћа у реализацији или опоравка, деца и млади су током лета, боравили на различитим **камповима, обукама и сусретима**, и то:

- На међународном семинару о интеркултуралним компетенцијама, који је организовала организација „Натур Култур“ у оквиру Еразмус пројекта, у периоду од 23. до 30. маја, у Остерхолцу, у Немачкој, учествовала су четири представника Црвеног крста Крагујевац;
- На традиционалном аматерском позоришном фестивалу „Удахни позориште“, одржаном у Охриду у периоду од 14. до 18. јуна, група од шест младих волонтера је извела представу под називом „Твоју грешку чекају“;
- На међународном семинару „Уметношћу до слободе“, одржаном у периоду од 26. 07. до 7. 08. у Немачкој, учествовало је седам младих уметника, волонтера Црвеног крста Крагујевац, који су дали значајан допринос промоцији и раду Организације, кроз своја умећа ликовног изражавања;
- Две волонтерке Црвеног крста Крагујевац учествовале су на кампу младих који је организовао Црвени крст/криж града Лукавац у Босни и Херцеговини, у периоду од 18. до 20. августа,
- Волонтер Марко Милошевић је био реализатор радионица прве помоћи у оквиру Летње школе Подмлатка, коју је организовао Црвени крст Србије у Митровом пољу;
- Волонтерка Црвеног крста Крагујевац Милица Ђорђевић, је била одабрана да са волонтерком Црвеног крста Ковин, представља Црвени крст Србије на Медитеранском кампу младих „Атлантис“, одржаном у периоду 16–21. септембра у Паризу;
- Међународни семинар „Театар и социјално укључивање“, који је партнерска организација НВО „Јанун“ организовала у Берлину, у периоду 29.09–9.10. похађало је седам волонтера у пратњи стручног сарадника Црвеног крста;
- Посебна пажња у припреми и реализацији је ове године била посвећена кампу који је после много година организовао Црвени крст Крагујевац, за своје волонтере. Камп је одржан у Планинарском дому „Жежељ“ у Ациним ливадама, у периоду од 15. до 17. августа, за 20 младих волонтера.

Традиционални **Пријем првака у Подмладак Црвеног крста**, реализован је ове године кроз директне разговоре са ученицима првог разреда основних школа, када су, уз скромне поклоне и упознавање са активностима Црвеног крста, званично постали и чланови наше Организације.

Црвени крст Крагујевац је у сарадњи са образовним институцијама и партнерима, у недељу – 1. октобра 2023. године, реализовао традиционалну – 38. по реду, хуманитарно-рекреативну акцију **„За срећније детињство“**. Мото акције и ове године гласио је: **„Имамо циљ – дођи на старт“**, а акција је, као и свих година раније, примарно имала хуманитарни карактер, јер је омогућила да се продајом учесничких бројева по цени од 100,00 динара и прикупљањем средстава од донатора, обезбеде финансијска средства за помоћ деци и младима Крагујевца. Ова традиционална, најмасовнија и најшире прихваћена

акција Црвеног крста Србије, те и Црвеног крста Крагујевца, је усмерена и ка остварењу трајног циља – непрекидном подмлађивању и омасовљењу чланства и волонтера, а масовним учешћем у трци и другим активностима, деца и млади показују своје опредељење ка здравом начину живота и највишим хуманим вредностима. У оквиру акције је продато свих 12.000 стартних бројева.

За изузетног партнера у овој акцији, Црвени крст Крагујевац је имао и организаторе Једанаестог крагујевачког полумаратона, са којима је постојала сјајна сарадња, како у обезбеђивању техничких и људских ресурса, тако и узајамној медијској промоцији и промоцији код донатора. Десетогодишња сарадња са партнером је ове године крунисана доделом Сребрног знака Црвеног крста Србије организатору ове манифестације.

Главна трка је одржана за ученике, а сви ученици су се такмичили у 2 категорије: прва за узраст од I до IV разреда, друга за узраст од V до VIII разреда и средњошколце. Старт трке је био у Ђинђићевој улици (испред Градске управе), затим се трка кретала улицом Саве Ковачевића, око „Крста“ и истим путем назад до циља.

Првопласирани ученици награђени су медаљама, дипломама и ваучерима за 5 термина за купање на затвореном базену, што је била донација Спортског друштва „Раднички“. После „ученичких“ трка, ове године је по први пут реализована такозвана „промотивна шетња“, шетња која за циљ има промоцију солидарности, свих хуманих вредности и здравих стилова живота, а у којој су могли да учествују сви – родитељи са малом децом, баке, деке, просветни радници, сарадници и пролазници. Свесрдну подршку у виду вођења програма, и ове године је пружио новинар Радио-Телевизије Србије, Радослав Симић.

Поред ове трке, на травнатој површини испред Градске управе, организоване су две трке: трка „Цицибан“ за око 300 учесника, а потом и бицикличка трка, у којој је учествовало 7 бициклиста. На истом простору су у периоду од 11.00 до 13.00 сати организоване забавне активности као што су: трка у џаковима, пикадо, игра чуњевима, набацавање кругова, осликавање лица, бојење бојанки, шврљаоница, бојење знака Црвеног крста и Црвеног полумесеца, сликање у раму и постољима из програма „Промоција хуманих вредности“, читање „највеће сликовнице“ и „лутка театар“. Према нашој процени, више од 600 малишана и њихових родитеља узело је учешћа у осмишљеним активностима. Пажњу и велико интересовање све деце, изазвала је маскота програма „Промоција хуманих вредности“ – „дечак“ Реља, који се са децом дружио у разним активностима. Велико интересовање и ове године било је за преглед млечних зуба код деце предшколског узраста, које је организовано у сарадњи са Заводом за стоматологију, где је под тендом, уз бројне едукативне и забавне садржаје (прање зубића на протезама, играње рукавицама), обављено 158 прегледа.

Бројним активностима, обележени су важни датуми и догађаји као што су: Дан породице (15. мај), Дан младих (12. август) и „Дечија недеља“ у 2023. години.

И у другом делу школске 2022/2023. године, редовно су се реализовале активности у оквиру програма **Смањење ризика и ублажавање последица од елементарних непогода и других опасности**, у одељењима трећег разреда ОШ „Вук Стефановић Караџић“, а у октобру и новембру 2023. године, програм је завршен реализацијом квиза и такмичења међу ученицима, где су имали прилику да практично прикажу стечена знања.

Акција **“Заштитимо децу у саобраћају”** је реализована по 39. пут, у сарадњи са Црвеним крстом Србије, Саобраћајном полицијом ПУ Крагујевац и образовним институцијама, од 11. септембра до 13. октобра. Циљ акције је био да се малишанима помогне да усвоје постигнуто и стекну нова знања из области понашања у саобраћају и да се тако отклони узрок страдања деце. Одржано је укупно 86 предавања о понашању деце у саобраћају предавања за 1572 ученика првог разреда и 653 предшколаца. Акција је завршена извођењима приредбе на тему безбедности деце у саобраћају, које су припремили малишани у вртићу „Невен“ и награђивањем 10 аутора најбољих радова, од 160 колико је стигло по конкурс у Црвени крст.

Подмладак Црвеног крста је посебна група младих волонтера узраста од 11 до 14 година, који желе више да науче о програмима Црвеног крста и да у њима учествују више од онога што се у оквиру школе организује, припремајући се на тај начин за будући волонтерски рад. Ова група броји више од 20 ученика из различитих школа и окупља се једном недељно у просторијама Црвеног крста. Према утврђеном програму, недељно се реализују активности из свих области рада Црвеног крста.

Међународни дан волонтера је обележен пригодном свечаношћу, са циљем да се угосте волонтери и да им се Црвени крст Крагујевац захвали за хуманост коју су уткали у свој живот, добровољно помажући људима у стању потребе, али и у своје породице, пријатеље и ученике, несебично усађујући начело узајамног помагања и хуманости. Предавања о значају волонтерског рада, пригодна узрастима, реализована су: са групом Подмлатка, групом Омладине, за чланове „Кутка за квалитетније старење“ и просветне раднике.

Конкурс **„Један пакетих – пуно љубави“** је завршен успешно јер је, на нашу адресу стигло 586 ликовних радова из 17 основних и две средње школе, захваљујући мотивисаности просветних радника и родитеља.

Програм **„Промоција хуманих вредности“**, је програм који даје посебан печат раду Црвеног крста Крагујевац у овој области, јер је намењен деци, а реализују га млади волонтери у оквиру редовне наставе. Програм „Промоција хуманих вредности“ је Црвени крст Крагујевац наставио да реализује у основним школама и после престанка финансијске подршке донатора 2018. године, јер је изузетно значајан за ученике. Циљ овог програма је смањење насиља међу младима и то кроз побољшање комуникације, решавање конфликта мирним путем и поштовање различитости. Програм се реализује по радионицама из утврђених седам модула: толеранција, културни индетитет и поштовање разлика, ненасилно решавање сукоба, дискриминација и стигматизација, родна равноправност, дечија права и превенција интернет насиља. За потребе реализације овог програма, 4. марта 2023. године, у просторијама Црвеног крста Крагујевац је одржана обука за 15 волонтера – нових едукатора. У 2023. години, 14 едукованих волонтера је реализовало 43 радионице којима су била обухваћена 123 ученика из шест одељења 4. разреда ОШ „Мирко Јовановић“ и ОШ „Милоје Симовић“.

Прошлогодишњу представу **„Другачија си, лутко“**, осмишљену на основу истините приче о тешкоћама у образовању и одрастању девојчице са дислексијом, млади волонтери су модификовали и сценарио употпирили догађајима из живота јунакиње који су били базирани на дискриминацији. Потом су је под називом „Твоју грешку чекају“, извели на традиционалном фестивалу „Удахни позориште“ у Охриду.

Међународни дан телеранције – 16. новембар, обележен је 2023. разноврсним активностима у подружницама Црвеног крста у основним и средњим школама. Програм „Промоција хуманих вредности“ је и ове године промовисан пред бројним делегацијама из земље и иностранства у Крагујевцу и на међународним скуповима, путем двојезичног лифлета и фотографија са активности. Материјали овог програма (маскоте, рамови, банери) користе и у другим активностима Црвеног крста Крагујевац, попут: „Зимујмо код куће“, „Трка за срећније детињство“ и другим.

Вид сарадње и узајамног поштовања у које Црвени крст Крагујевац улаже много и континуирано, јесте међугенерациска сарадња младих и старијих волонтера, а која се огледала у заједничком деловању у бројним акцијама, узајамним подршкама и едукацијама.

О значају доприноса који Организацији дају млади, говори и чињеница да је четворо младих волонтера укључено у рад различитих комисија Црвеног крста Крагујевац, а један волонтер је и члан Скупштине у новом сазиву.

Волонтерка крагујевачког Црвеног крста Милица Ђорђевић је изабрана за члана Комисије за Подмлатак и Омладину Црвеног крста Србије и у току 2023. године је редовно учествовала у раду исте.

Стручни сарадник Марица Патрногић је била члан Радне групе за израду Стратегије за младе на нивоу Града Крагујевца.

Било је већ поменуто, али би свакако требало још једном истаћи и похвалити изузетну сарадњу крагујевачког Црвеног крста са свим основним и средњим школама и Подружницама у истим, које су се током 2023. године свесрдно залагале за реализацију свих програма и акција Црвеног крста у школама.

Омладинска теренска јединица „Др Елизабет Рос“

Чланови ОТЈ „Др Елизабет Рос“ су и у овом периоду наставили да се окупљају у редовном термину, једанпут недељно у просторијама Црвеног крста и наставили да учествују у припремама и спровођењу свих активности, настојећи да допринесу потпунијем остварењу циљева и задатака Црвеног крста и задовољавању интереса младих. Неки волонтери су били верни учесници свих активности, или оних у областима рада Црвеног крста које их посебно интересују, а било је оних који су се само повремено укључивали, у складу са својим могућностима. У 2023. години, у реализацији активности Црвеног крста Крагујевац, учествовала су 84 млада волонтера узраста од 15 до 30 година у оквиру ОТЈ „Др Елизабет Рос“.

Омладинска теренска јединица Црвеног крста Крагујевац „Др Елизабет Рос“, обележила је у 2023. години 36. годину постојања и рада, одржавањем скупа и годишње Скупштине, у периоду од 19. до 21. маја 2023. године.

Црвени крст Крагујевац је током 2023. године обезбеђивао континуирану едукацију за волонтере, тако да су волонтери, након првог упознавања са активностима Црвеног крста, имали прилику да се едукују за посебне програме и области рада у којима желе да се ангажују (Промоција хуманих вредности, Превенција трговине људима, Добровољно давалаштво крви, Прва помоћ, Смањење ризика и ублажавање последица од елементарних непогода и других опасности – ДРР, ширење знања о Црвеном крсту). Јединствени систем обуке је посебан вид едукације који обухвата знања из наведених програма на једном вишем нивоу, али је и проширен стицањем знања и вештина из области

комуникације, лидерства и других социјалних способности. Оваквим начином обука, обухваћена су протекле године 32 волонтера.

Крагујевачки волонтери су били учесници кампова које су организовале организације Црвеног крста, као и на четири међународна семинара у Немачкој, о чему је горе већ било речи.

Учествовањем у уличним манифестацијама, показним вежбама, прес-конференцијама, трибинама, комерцијалним обукама из прве помоћи, као и обукама за нове возаче, акцијама добровољног давања крви, санитарским обезбеђивањима градских манифестација као и спортских догађаја, различитим едукацијама, па и оним физички „тежим“ пословима (као што су паковање и дистрибуција хуманитарне помоћи за угрожено становништво), млади су још једном доказали да су снага и потпора крагујевачке хуманости. Као и до сада, давали су допринос у реализацији скоро свих програма и акција Црвеног крста, а посебно се може рећи да млади волонтери „носе“ реализацију програма „Превенција трговине људима“, „Промоција хуманих вредности“ и ДРР.

У чувању сећања на др Рос и њене сараднице, млади волонтери су давали допринос више пута у току 2023. године, и ван обележавања годишњице њене смрти.

Чланови ОТЈ „Др Елизабет Рос“ су били током године учесници годишњих скупова младих волонтера у: Ковину, Суботици, Новом Саду, Краљеву, Јагодини и Београду – На Палилули, Старом граду и Вождовцу.

У име Организације и саме Омладине, млади волонтери су положили венац на споменик стрелјаним ђацима, 21. октобра.

Колики је значај волонтерског рада младих у Црвеном крсту Крагујевца, најбоље говори податак да су у 2023. години млади уложили око 9200 сати волонтерског рада у реализацију програма крагујевачког Црвеног крста.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Неговање и унапређивање контаката и сарадње са организацијама Црвеног крста, али и невладиним организацијама, удружењима, омладинским групама, донаторима и појединцима из других земаља, Црвени крст Крагујевац је наставио и током 2023. године, у складу са Планом остваривања међународне сарадње Црвеног крста Крагујевца у 2023. години.

Међународна сарадња Црвеног крста Крагујевца се реализује преко више међусобно усклађених програмских активности.

Циљ ове сарадње јесте да се унапреди рад Црвеног крста Крагујевац кроз размене искустава, програма, волонтера и организовање заједничких активности. Контакти и сарадња одржавани су са пријатељима и сарадницима из: Црне Горе, Македоније, Републике Српске, Босне и Херцеговине, Чешке, Немачке, Швајцарске, USA, Канаде, Велике Британије, Шкотске и Аустралије.

Црвени крст Крагујевац и град Крагујевац сваке године обележавају годишњицу смрти др Елизабет Рос, изражавајући поштовање и захвалност свим припадницима савезничких медицинских мисија које су се одазвале позиву Краљевине Србије у Првом светском рату.

У присуству представника Амбасаде Велике Британије, Канаде и Аустралије, Татјане Миленковић, помоћнице министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, представника Црвеног крста Србије, Црвеног крста

Крагујевца и бројних институција, **обележена је 108. годишњица смрти др Елизабет Рос.**

Поред наведених званичника, пријему у Градској управи присуствовала је и публицисткиња из Единбурга Луиз Милер са породицом, настављајући традицију одавања почаста др Рос и њеним сарадницама у Крагујевцу, коју дуго поштује.

Након опела на Варошком гробљу, које је служио Његово Преосвештенство Епископ шумадијски Господин Јован, славним хероинама обратили су се и представници наше Омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“.

И након вируса COVID-19, остали смо у изузетним односима са представницима Јужноморавске регије.

Представник Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић је на позив Амбасаде Аустралије, 26. априла, присуствовала **промоцији књиге „Аустралијанци са Србима у Првом светском рату“**, аутора Бојана Пајића. Књига представља дивно сведочанство о дуготрајном пријатељству између Србије и Аустралије. Господину Филу Андерсену, заменику амбасадора Аустралије у Србији, аутору књиге господину Пајићу, и потомцима Аустралијанки госпођи Кети Хенкок и господину Ричарду Куку, секретарка Црвеног крста Крагујевац, поклонила је часопис „У служби хуманости“ из 2019. године у коме је такође на својеврстан начин описан допринос Аустралијанки и Новозеланђанки, посебно Олив Келско Кинг у хуманитарној мисији.

Сусрет је био незабораван, а књига је значајно сведочанство о заједништву у великој несрећи. Књига је представљена у Историјском музеју Србије, а часопис Црвеног крста Крагујевац, поклоњен је и директору Института за новију историју Србије и рецезенту књиге др Милету Бјелајцу.

На међународном семинару о интеркултуралним компетенцијама, који је организовала организација „НатурКултур“ у оквиру „Еразмус+“ пројеката, у периоду од 23. до 30. маја, у Остерхолцу, у Немачкој, учествовала су четири представника Црвеног крста Крагујевац.

Секретар Црвеног крста Крагујевац Невенка Богдановић је учествовала на **едукацији едукатора на тему Психолошке прве помоћи која је одржана у Сутомору у Црној Гори**, у периоду од 29. маја до 2. јуна 2023. године. Обука је била намењена националним друштвима Црвеног крста из Југоисточне Европе и имала је за циљ јачање капацитета у пружању психолошке прве помоћи и психосоцијалне подршке и унапређење менталног здравља. Обуци су присуствовали представници: Црвеног крста Србије, Црвеног крста Албаније, Друштва Црвеног крста/крижа Босне и Херцеговине, Црвеног крста Републике Северне Македоније, Црвеног крста Бугарске и Црвеног крста Црне Горе.

На традиционалном аматерском позоришном фестивалу „Удахни позориште“, одржаном у Охриду у периоду од 14. до 18. јуна, група од шест младих волонтера је извела представу под називом „Твоју грешку чекају“.

На мађународном семинару „Уметношћу до слободе“, одржаном у периоду од 26. 07. до 7.08. у Немачкој, учествовало је седам младих уметника, волонтера Црвеног крста Крагујевац, који су дали значајан допринос промоцији и раду Организације, кроз своја умећа ликовног изражавања.

Две волонтерке Црвеног крста Крагујевац учествовале су на кампу младих који је организовало Црвени крст/криж града Лукавац у Босни и Херцеговини, у периоду од 18. до 20. августа.

Секретар Невенка Богдановић је присуствовала **пријему у част сећања на др Елси Инглис и чланица британске медицинске мисије у Србији током Другог светског рата, на позив Британске Амбасаде у Београду, 12 септембра 2023. године.**

Група поштовалаца и потомака др Елси Инглис, са чланицама истоименог удружења из Единбурга, у оквиру своје посете Србији и места где је др Инглис оставила неизмерне заслуге, **посетила је 14. септембра и Крагујевац.** Хуманисти из Единбурга су поред споменика, спомен обележја и остатака пољских војних болница из Првог светског рата у којима су страни лекари и медицинско особље несебично помагали и лечили српску војску и становништво, посетили и гробља на којима су неки медицинари сахрањени, окончавши своје животе заједно са српском војском и народом коме су били искрено посвећени. Јасно је да је гроб др Елизабет Рос и њених сарадница, на Варошком гробљу, био неизоставно место одавања поште. Домаћин и пријатељ ове групе чувара сећања је био Црвени крст Крагујевац. Поред полагања венца, за госте је уприличен пријем у Црвеном крсту, где су презентоване све активности и начини на које наша Организација чува сећање на помоћ страних медицинских мисија у Првом светском рату, што је изазвало дубоко поштовање и ојачало пријатељске везе са потомцима хероја.

На позив председника Фондације „Мисија Халијард“, секретар Невенка Богдановић и стручни сарадник за финансије и рачуноводство програма и пројеката, Ана Миловановић су присуствовале церемонији поводом **обележавања 79 година од операције „Халијард“, 16. септембра 2023. године** у Прањанима.

Волонтерка Црвеног крста Крагујевац Милица Ђорђевић и волонтерка Црвеног крста Ковин су, на предлог Комисије за Подмладак и Омладину Црвеног крста Србије, представљале наше национално друштво на **Омладинском кампу „Атлантис“**, који је ове године одржан у периоду од 16. до 21. септембра у Паризу. Одабране волонтерке су на скупу показале високи ниво знања о организацији, висок ниво одговорности и биле активни учесници свих активности.

Секретар Црвеног крста Крагујевац је учествовала на традиционалном сусрету организација Црвеног крста Бар, Охрид, Крагујевац, Требиње и Суботица, под називом „Јаке карике 2023“, који је одржан у периоду 5–8. Октобра у Бару.

Током тродневног боравка учесници су разговарали о програмским активностима које повезују ове организације, као и о проблемима и изазовима са којима се срећу реализујући мандат Црвеног крста.

У месту Груневалд, у непосредној близини Берлина, одржан је **семинар на тему „Театар и социјално оснаживање у омладинском раду“**. Овом семинару су присуствовали млади из Немачке, Украјине, Белорусије и Србије, а предавач је био омладински глумац Имре вон де Бош, из Холандије. Групу младих из Србије, из Крагујевца, чинило је седам младих волонтера у пратњи стручног сарадника Марице Патрногић.

Десетодневни семинар је, изузев једне посете и обиласка града Берлина, подразумевао целодневно учешће у активностима и вечерња представљања традиције и културе различитих земаља. Учесници семинара су имали прилику да науче један нови метод у позоришним представама, који подразумева активно учешће публике и прилику да публика „мења“ ликове и ток радње.

Волонтери из Крагујевца су били активни и запажени.

СЛУЖБА ТРАЖЕЊА

Служба тражења Црвеног крста Крагујевца је и током 2023. године спроводила своје активности у оквиру Координационе канцеларије, једне од укупно 5 канцеларија формираних на територији Србије.

Активности канцеларије Службе тражења у Крагујевцу

Активности и координационе канцеларије Службе тражења у Крагујевцу	Број активности у 2021. год.	Број активности у 2022. год.	Број активности у 2023. год.
Захтеви за покретање мирнодобских тражења	1	/	/
Захтеви за покретање тражења у оружаним сукобима на територији бивших југословенских република	2	1	1
Захтеви за издавање потврда о времену проведеном у заробљеништву и интернацији (Други светски рат)	4	2	3
Број лица која су посетила Службу тражења у циљу решавања предмета	7	5	4
Број обављених телефонских разговора у циљу решавања предмета	7	6	6

Имајући у виду повећан број нерегуларних миграната који су ушли и улазе у Републику Србију у намери да дођу до коначних одредишта, земаља западне Европе, и увећан број раздвајања породица на миграторном путу, Служба је радила на унапређивању процедура за поступак тражења, уважавајући специфичности захтева за тражење сродника у категорији нерегуларних миграната, а у складу са Стратегијом Покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца, а у циљу ефикаснијег одговора на новонастале потребе.

У вези са приливом расељених из Украјине на територији Крагујевца, крагујевачки Црвени крст одржава контакт са 21 лицем која су привремено смештена у Крагујевцу током 2023. године.

На захтев Службе тражења Црвеног крста Србије, Служба тражења Црвеног крста Крагујевац је покренула захтев за тражење несталог лица на територији Хрватске и од тражиоца узела неопходне Ante mortem податке (податке о несталом лицу пре нестанка).

На захтев Службе тражења Међународног комитета Црвеног крста, за издавање потврде о заробљеништву за лице које је било заточено на територији Хрватске, Служба тражења Црвеног крста Крагујевац је издала Потврду о ослобађању, имајући у виду да лице живи на територији Крагујевца.

Основни суд у Крагујевцу је упутио Црвеном крсту Крагујевац молбу за достављање детаљног извештаја о пријави несталог лица, будући да се према подацима Савезне Службе тражења Југословенског Црвеног крста води у евиденцији Службе тражења Југословенског Црвеног крста као нестало лице.

Служба тражења Црвеног крста Крагујевац је доставила извештај о траженом лицу, ради утврђивања чињенице времена и места смрти, имајући у виду да је то једини податак који поседује Основни суд у Крагујевцу.

Црвени крст Крагујевац је и 2023. године обележио 30. август – **Међународни дан несталих лица**, са циљем да сензибилише јавност за проблеме са којима се суочавају породице несталих лица, мотивишући је на размишљање о могућим начинима помоћи на нивоу читавог друштва.

Тим поводом, када се сви заједно сећамо несталих особа и позивамо на солидарност са члановима њихових породица, као и на право породица да сазнају судбину својих вољених, несталих у оружаним сукобима, у информативним емисијама Телевизије Крагујевац емитовано је Саопштење за јавност и спот посвећен обележавању овог дана.

Стручна сарадница Службе тражења Црвеног крста Крагујевац, Светлана Волкановска је, поводом Дана несталих лица, дала изјаву за јавност која је емитована у емисији „Хроника“ Телевизије Крагујевац.

На дан обележавања Међународног дана несталих, млади волонтери Црвеног крста Крагујевца поделили су лифлете Службе тражења грађанима Крагујевца, како би скренули пажњу јавности на проблем несталих и уједно промовисали активности Службе.

Реализацијом пројеката намењених породицама несталих, Црвени крст Крагујевац има за циљ да ојача капацитете чланова породица несталих лица у циљу превазилажења психолошких тешкоћа, ишчекивања и неизвесности у вези са судбином несталих, као и социјалних, правних и тешкоћа унутар саме породице, које се односе на нестанак њихових ближњих.

Такође, Црвени крст Крагујевац настоји да омогући лакши приступ породица услугама које заједница пружа, да подстакне интеграцију породица у активности које се већ спроводе у заједници, да створи средину пуну разумевања која ће пружити подстрек породицама да се суоче са свакодневним проблемима, као и са губитком својих најближих.

На *Facebook* страници Црвеног крста Крагујевца постављена је информација о обележавању Дана несталих.

Објава Саопштења за јавност и прилог медијске куће Телевизија Крагујевац, доступна је на линку: [РТК | Обележен Међународни дан несталих лица \(rtk.co.rs\)](https://www.rtk.co.rs).

Након евалуације пилот пројекта „Ментално здравље и психосоцијална подршка породицама несталих лица“ који је реализован дводневним излетом 12 чланова породица на Златибору у децембру 2022. године, Служба тражења је припремила и доставила Информацију о евалуацији пилот пројекта Међународном комитету Црвеног крста и Служби тражења Црвеног крста Србије.

Секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић, у својству стручног сарадника-психолога у пилот пројекту који је реализован у Црвеном крсту Крагујевац 2021. године и Светлана Волкановска, у својству сарадника-пратиоца, присуствовале су, ове године, **изложбама радова породица несталих лица**, у оквиру финалног дела пројеката посвећеног члановима породица несталих лица и то, у Новом Саду (Време ми неће избрисати тебе), Београду („Љубав пркоси времену“), Нишу („Неизбрисив тренутак у времену“), Сомбору („Сунцокретова елегичја времену: плес светлости и сенке“) и Краљеву („Између нас је време, али не и заборав“).

Координациона канцеларија Службе тражења

Координациона канцеларија Службе тражења Црвеног крста Србије је формирана 2007. године у циљу боље координације и ефикаснијег рада Служби тражења 23 организације Црвеног крста, са седиштем у Крагујевцу.

Координациона канцеларија у Крагујевцу евидентира захтеве за покретање тражења несталих лица у оружаним сукобима, мирнодобским тражењима, захтеве везане за Други Светски рат, обавља разговоре са лицима која посете Службу тражења у циљу решавања предмета и обавља телефонске позиве у вези са питањима из мандата Службе тражења.

У оквиру Координационе канцеларије Службе тражења, поред обављених телефонских разговора у циљу решавања предмета, координатор Канцеларије Службе тражења је у присуству сараднице за деловање у несрећама која је обучена за послове Службе тражења, посетила тражиоца на територији општине Рача ради покретања тражења за нестало лице и узимања *ante mortem* података о несталом лицу.

БОРБА ПРОТИВ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

На самом почетку године, одржан је први састанак локалног тима, 27. јануара, када је израђен оперативни план за превенцију просјачења и превенцију малолетничких бракова, као и план активности који ће се спроводити током 2023. године, након тога су била још два састанка. Како би родитељи били што више информисани о сложеној теми трговине људима и сазнали како да заштите себе и своју децу, координатор Програма Агата Живојиновић и тренер Анастасија Марковић су гостовале у емисији „Путоказ за маме и тате“ на телевизији Крагујевац. У циљу унапређења знања о трендовима у трговини људима у Републици Србији и посебној угрожености људи у покрету, у просторијама Црвеног крста Србије, 11. марта 2023. године, одржан је састанак тренера „Програма борбе против трговине људима“ студената и будућих професионалаца који у својим областима рада могу утицати на сузбијање овог зла. Своја искуства са волонтерима и запосленима Црвеног крста поделили су проф. др Милан Жарковић и Сања Савић, експерти у области одговора на злочин трговине људима и пружање помоћи потенцијалним и идентификованим жртвама. Значај и улога ангажовања тренера Програма борбе против трговине људима разматрана је, у поподневним сатима, интерактивном методом која је омогућила добијање мишљења свих учесника. Пет група волонтера било је позвано да дискутује о адекватним начинима приступа циљним групама, мотивацији својој и својих колега, задржавању и унапређењу рада волонтера и доступности потребног материјала. Анализом поља задовољства и поља незадовољства реализацијом Програма изведени су закључци који ће усмерити наредне активности Програма. Присуствовало је 49 учесника из општинских организација Црвеног крста, а из Крагујевца су присуствовали тренери Марта Јањић, Милица Ђорђевић и Анастасија Марковић. Црвени крст Србије је у Недељи Црвеног крста, између 8. и 14. маја 2023. године, организовао циклус предавања на тему превенције трговине људима. Предавања, намењена студентима, су посвећена не само феномену и појавним облицима трговине људима, већ и начинима препознавања и реаговања у случају сумње на овај

феномен, као и ефективним мерама опреза и заштите. Црвени крст Крагујевац је 9. маја, за студенте Правног факултета, организовао предавање у циљу оснаживања будућих професионалаца и доносиоца одлука да препознају и адекватно реагују у случајевима трговине људима. Овако обучени и сензибилисани будући професионалци постаће примери позитивних понашања у свом окружењу и надамо се вредни сарадници Црвеног крста. Програм борбе против трговине људима Црвеног крста, заснован је на вршњачкој едукацији. Студенти, као будући професионалци у својим сферама, имаће прилику да у интерактивној размени са својим колегама, обученим тренерима у области превенције трговине људима Црвеног крста, стекну и прошире своје разумевање овог феномена, како би у будућем раду могли да утичу на проблем трговине људима из угла своје професије, а у циљу квалитетнијег приступа и пружања помоћи жртвама, превенцији трговине људима и подизању свести рањивих група и шире јавности. Дан раније, на састанку чланова ОТЈ, свечано смо уручили петнаест сертификована уверења, едукаторима који спроводе радионице у оквиру Програма борба против трговине људима. Центар за несталу и злостављану децу и Град Крагујевац 24. маја, потписали су Споразум о сарадњи у згради Градске управе. Циљ потписивања овог документа је спровођење активности које се односе на превенцију трговине људима и сваког облика злостављања деце. Споразум су потписали Игор Јурић, директор Центра за несталу и злостављану децу и др Гордана Дамњановић, чланица Градског већа за социјалну и здравствену заштиту. Део локалног тима у борби против трговине људима је Црвени крст Крагујевац. На скупу је рад наше организације похвалила др Дамњановић и истакла да кроз вршњачку едукацију радимо на превенцији са децом и младима свих узраста и да је Програм борбе против трговине људима веома значајан. Након потписивања споразума, Игор Јурић, одржао је предавање о безбедности деце на интернету ученицима шестог и седмог разреда крагујевачких основних школа у сали Скупштине града. Када говоримо о овој теми, али и о нестанцима деце и о трговини људима, интернет је место где најчешће креће разговор и где почиње манипулација саме жртве. Због тога је важно да их упознајемо са стварима које су њима изузетно доступне, а са друге стране изузетно опасне – казао је Јурић. Сваке године, **30. јула, на Светски дан борбе против трговине људима**, ширимо информације суграђанима о мерама опреза. Локални тим за борбу против трговине људима града Крагујевца, читаве године активно ради да се јавности скрене пажња на овај проблем. Комисија за борбу против трговине људима Града на својим редовним састанцима прати резултате имплементације Програма и предлаже мере унапређења. Уочи обележавања Светског дана борбе против трговине људима, Црвени крст Србије и Центар за заштиту жртава трговине људима организовали су 28. јула, стручни скуп посвећен овом важном друштвеном проблему, на коме је присуствовала стручна сарадница из Црвеног крста Крагујевац. Учесницима скупа су се обратили шефица кабинета заштитника грађана Мирјана Николић, која је представила нову улогу своје институције – известиоца у области борбе против трговине људима, затим, Јелена Анђелић, координаторка програма за борбу против трговине људима Црвеног крста Србије и Александра Љубојевић, директорка Центра за заштиту жртава трговине људима. Оне су представиле своје најновије активности у области заштите жртава, а представљен је и

најновији полугодишњи статистички извештај. Такође, реч је на скупу узео и Мирослав Јовановић, руководилац Службе за координацију заштите жртава трговине људима. Након презентација, учесници су имали прилике да дискутују, дају своје коментаре и предлоге за унапређење система заштите жртава трговине људима у Републици Србији. У циљу подизања свести о овој сложеној теми, едукатори Црвеног крста Крагујевац су реализовали информативну радионицу „Миша и Маша“ у вртићу „Наша радост“ са децом предшколског узраста, што је забележила Телевизија Крагујевац. Током викенда су на купалиштима подељени информативни лифлети, како би сви грађани имали прилику да се информишу о проблему трговине људима и мерама заштите. Незапосленост, сиромаштво, социјална искљученост, породично насиље, дискриминација утичу на људе а посебно младе да у потрази за бољим животом, или само у борби за опстанак, потраже посао и изграде живот у неком другом граду или земљи. Црвени крст Крагујевац током целе године ради на упозоравању јавности а посебно најрањивијих група о сложености проблема трговине људима и на обуци нових едукатора који ће радити на превенцији. Обележавањем **Европског дана борбе против трговине људима**, 18. октобра Црвени крст је интензивирао активности као одговор на један од најкомплекснијих и најраспрострањенијих облика криминала који погађа читав свет па и наше друштво. Наш задатак је да радимо на превенцији а рад је усмерен на децу, младе као и посебно угрожене циљне групе. У складу са тим су реализоване различите активности. Уочи самог обележавања, 17. октобра, одржане су информативне радионице за 6 одељења другог разреда у ОШ „Станислав Сремчевић“, предавање за 4 одељења ученика 7. разреда ОШ „Светозар Марковић“, предавање за студенте на Факултету медицинских наука, где је гост био др Милан Жарковић са Криминалистичко-полицијске академије. Истог дана, члан Градског већа, др Гордана Дамњановић је на годишњем састанку Локалних тимова за борбу против трговине људима Републике Србије у Нишу, представила резултате локалног тима Града Крагујевца за борбу против трговине људима. Тада је истакла значај рада волонтера Црвеног крста Крагујевац. Како би се широј јавности скренула пажња на овај проблем, 18. октобра су волонтери поделили информативни материјал у ТЦ „Рода“, а реалозована је и радионица за ученике 5. и 6. разреда у ОШ „Мирко Јовановић“. Информисаност и едукација су изузетно важне у сваком сегменту превенције кршења људских права, а лишавање слободе, радна експлоатација и сексуално насиље су управо једни од најчешћих, али и најекстремнијих облика кршења људских права. Управо зато, Црвени крст Крагујевац је мотивисан да у оквиру Програма борбе против трговине људима, едукује и информише што већи број деце и младих. Током викенда, 4. и 5. новембра, одржан је семинар за 19 едукатора, а тренери на Програму су били: Анастасија Марковић, из Црвеног крста Крагујевац Ђорђе Пузовић из Црвеног крста Палилула и Ива Миленковић из Црвеног крста Крушевац. Нагласили су да ризичним ситуацијама можемо назвати све оне ситуације које нас доводе до тога да смо у таквим положајима који нас чине угроженим, да нам је неопходна помоћ, подршка и заштита. То се пре свега односи на сиромаштво, искуство насиља, незапосленост, искуство дискриминације и друге сличне ситуације. Млади који су спремни да траже посао у иностранству због сиромаштва, немогућности да посао нађу овде, врло често

на тај начин доспевају у ризичне ситуације. Често су лажни огласи за посао управо начини на који неко постаје жртва трговине људима. У последње време, трговина људима се преселила на онлајн и друштвене мреже које знају бити места где трговци људима врбују жртве и важно је водити рачуна са ким се комуницира и који се подаци деле на друштвеним мрежама. Два сертификована едукатора, Урош Раковић и Ангелина Марјановић су 26. новембра, у Црвеном крсту Србије, положили испит за лиценцирање тренера на Програму. Општи циљ Програма је одговор на потребе идентификованих и потенцијалних жртава трговине људима, смањење ризика од трговине људима, ублажавање људске патње изазване овом појавом и допринос имплементацији Стратегије Владе Републике Србије за борбу против трговине људима. Програма се реализује кроз активан рад мреже од едукованих волонтера Црвеног крста. Црвени крст Крагујевац је уз подршку петнаест сертификованих едукатора, од почетка 2023. године до сада реализовао 72 информативне радионице где је обухваћено 1337 ученика у основним и средњим школама и студената.

ПРИПРЕМА И РАЗВОЈ КАПАЦИТЕТА ЗА ОДГОВОР НА НЕСРЕЋЕ И РАД У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА И КОНФЛИКТИМА

Одредбе Закона о ванредним ситуацијама (Закон о ванредним ситуацијама Службени гласник РС бр.111/2009, 92/2012 и 8/2013) укључује Црвени крст, у интегрисаном систему заштите и спасавања Града Крагујевца.

Одлуком Владе републике Србије, Црвени крст Србије и његови саставни делови, одређени су као правно лице овлашћено за заштиту и спасавање.

Одговор несреће

Црвени крст Крагујевац је у протеклих годину дана, у складу са својим могућностима помагао породицама, које су биле погођене елементарним непогодама (поплавама) и другим опасностима.

Услед обилних атмосферских падавина које средином јуна (у ноћи између четвртка 15.06. и петка 16.06.2023. године) погодиле град Крагујевац, већи део града био је под водом. Због неповољних временских услова које су се наставиле и наредних дана, 17. јуна 2023. године проглашена је ванредна ситуација, која је трајала све до 11. јула 2023. године. Црвени крст Крагујевац је био оперативан у наредним месецима и помогао је укупно 430 појединаца / 122 домаћинства.

Захваљујући подршци Црвеног крста Србије и из својих средстава, Црвени крст Крагујевац је, породицама погођеним поплавама, дистрибуирао:

- Пакете хигијене (461 кг);
- 1260 литара флаширане воде;
- Пакете хране (311 кг);
- Осталих артикала (186 кг);
- 3 сушилице;
- Новчану помоћ за 5 најугроженијих домаћинстава (38.584,00 РСД),
- Гардеробу коју је донирала Служба за послове извршења и поступања са одузетим предметима (858 комада).

У санирању последица поплава, ангажовано је 12 запослених и 28 волонтера, који су у овај посао уложили 550 сати рада.

Несреће могу оставити трајне психолошке последице, због тога је важно након немилог догађаја актерима пружити психолошку прву помоћ. У периоду 11–13. јула, секретар Црвеног крста Крагујевац одржала је обуку за запослене и волонтере из психолошке прве помоћи.

Током јула месеца град Крагујевац је погодио топлотни талас, који је карактерисан високим температурама, од 32 °С до 36 °С. Волонтери и запослени Црвеног крста Крагујевац, радили су на превеницији међу својим грађанима. Причали су са корисницима народне кухиње о заштити приликом високих температура и делили флашице воде грађанима који су се у најтоплијим данима нашли на улицама града.

Заједно са партнерима на локалном нивоу, представници Црвеног крста Крагујевац су имали 26 редовних и 32 ванредна састанка односно договора из области деловања у несрећама или јавног представљања капацитета за одговор на несреће којих је током 2023. године било укупно 4, и у којима је учествовало 18 обучених чланова јединица за одговор на несреће, који иначе броји укупно 38 чланова.

Представници Црвеног крста Крагујевац учествовали су на координативном састанку који је организовао Црвени крст Србије у периоду 28–30.11.2023. године, у оквиру пројекта Међународне федерације друштва Црвеног крста и Црвеног полумесеца за хитан одговор на несреће. Састанак је имао за циљ анализу одговора на несреће кроз примере добре праксе, научене лекције и развој плана рада за 2024. године.

Смањење ризика од последица несреће и спровођење превентивних активности

Током 2023. године реализоване су едукативне радионице на тему смањења ризика од катастрофа, у складу са стандардизованим препорукама Црвеног крста Србије, у Основној школи „Вук Стефановић Караџић“ за 130 ученика трећег разреда. Радионице је спроводило 16 волонтера, који су уложили 3300 волонтерских сати. У оквиру програма изведена је и практична вежба евакуације за 250 ученика у којој су били укључени и ученици виших разреда. Као круна овог програма 1.11.2023. године одржано је такмичење за 50 ученика који су током радионица, евакуације и квиза показали најбоље стечено знање. Због великог интересовања и других школа програм ће се наставити и током 2024. године.

Спасилаштво на води

Утапање је велики проблем за друштво, што су показала и истраживања Светске здравствене организације. Годишње се утопи 236.000 људи на глобалном нивоу. Преко 50% свих утопљених особа су млади до 30 година.

У оквиру глобалне капање Светске здравствене организације „Свако може да се утопи, али нико не треба“, реализована је кампања безбедности на води у Црвеном крсту Србије, под слоганом „Life Saving – спорт који спасава животе“, на коме су присуствовали представници Црвеног крста Крагујевац. Почетак кампање обележен је медијским догађајем и промовисање спасилачког позива.

Црвени крст Крагујевац је у претходној години, на позив Црвеног крста Србије послао два представника који су успешно завршили обуку и стекли звање „Спасилац на води“. Улога спасиоца на води била је да врши основне и напредне

активности везане за превенцију утапања, повређивања и спасавања људских живота.

Поводом обележавања 25. јула – Светског дана превенције утапања, волонтери и запослени обишли су купалишта у граду и информисали око 200 грађана о смањењу утапања и повређивања на купалиштима и води, правилном понашању на води.

Спасилачко обезбеђивање манифестација на води

На Светском првенству у веслању које се одржало 30.08–10.09.2023. Црвени крст Србије је ангажовао спасиоце на води, међу којима су били и спасиоци Црвеног крста Крагујевац. Спасиоци су обезбеђивали 1000 учесника и уложили су 70 волонтерских сати.

У периоду 22–24.09.2023. године на Ади Циганлији одржан је Сајам спорта који је организован од стране Министарства за спорт и омладину и на којем Црвени крст Крагујевац имао свог представника – спасиоца на води.

Такмичење у спасилаштву на води

За припрему екипа поводом такмичења у Националном отвореном такмичењу, Црвени крст Србије је организовао 3 каравана спасилаштва на води у Брусу и Митровом пољу (19.08.), Сремској Митровици (17.09.) и Београду (23.09.). Представници екипе Црвеног крста Крагујевац, која је бројала 9 такмичара учествовали су на 2 каравана. Своје припреме за такмичење спроводили су и на затвореном базену СПД „Раднички“, у раним јутарњим часовима.

Национално отворено такмичење одржано је 25.09.2023. године, први пут после 40 година, у Београду на Ади Циганлији. Ово такмичење је врхунац Националне кампање безбедности на води које се спроводи по слоганом „Life Saving-у – спорт које чува и спасава животе“.

На такмичењу је учествовало 130 учесника из 26 удружења, асоцијација и организација Црвеног крста у Србији. Крагујевачки Црвени крст је имао своје представнике у две категорије (отвореној и јуниорској) који су се такмичили у 6 дисциплина: трчи-пливај-трчи, спашавање спасилачким чамцима, бацање ужета, симулација спасавања на води, спасавање са тубом и трка заставица на плажи. У укупном пласману јуниори Црвеног крста Крагујевац однели су убедљиву победу и организацији донели 13 медаља и пехар за освојено 1. место.

Јако је важно да се смањи број утапања на купалиштима који се последњих година драстично повећао. Због тога ће се крагујевачки Црвени крст и у будућности интезивно бавити овом облашћу.

Спасилаштво на планинама

Волонтери Црвеног крста Крагујевац и двоје запослених су прошли основну планинарску обуку коју је реализовало планинарско друштво „Жежељ“. Од Планинарског савеза Србије добиће сертификате о завршеној основној планинарској обуци.

Волонтери Црвеног крста Крагујевац су обезбеђивали планинарску акцију „Јешевац–Борачки крш“, коју су организовали ПД „Жежељ“ и ПЕК „Гора“ поводом Међународног дана планине.

ИНФОРМАТИВНО-ПРОПАГАНДНА ДЕЛАТНОСТ

Сарадња Црвеног крста Крагујевац са средствима информисања је и у овом извештајном периоду била изузетно добра и коректна, а информације о активностима и услугама крагујевачког Црвеног крста су до наших суграђана долазиле путем извештаја телевизија, штампаних медија, радио станица, интернет страница и портала и друштвених мрежа.

О активностима Црвеног крста у 2023. години извештавали су следећи електронски и писани медији: Радио-Телевизија Србије, Радио-Телевизија Војводине, Телевизија К1, ТВ Нова и Нова С, Прва телевизија, Телевизија Н1, ТВ Курир, РТВ Крагујевац, ТВ Пинк, ТВ Б92, Радио „Златоусти“, Радио „34“, Радио Београд, новинска агенција „Танјуг“ и штампани медији: „Политика“, „Новости“, „Данас“, „Блиц“, „Крагујевачке новине“, „Ало“, портали www.infokg.rs, www.glassumadije.rs, www.pokazivac.com, www.ritamgrada.rs, www.naslovi.net, www.pressek.rs, www.ekspres.net, www.ikragujevac.com, www.ucenatat.rs, [Prvi Prvi Na Skali](http://Prvi.Prvi.Na.Skali), веб-страница Градске управе Крагујевац и партнерских организација, страни часописи и медији и друштвене мреже.

У 2023. години је на локалним електронским медијима објављено око **120 телевизијских и радио прилога**, информација и саопштења о активностима Црвеног крста Крагујевца (тачан број није могуће утврдити јер се прилози емитују и по више пута и у различитим терминима), и **28 писаних чланака** у домаћој штампи, а Црвени крст Крагујевац је организовао или учествовао на **6 конференција за штампу**. Медијска извештавања о активностима крагујевачког Црвеног крста, у највећој мери су се односила суштинску мисију Организације – ублажавање људске патње, те се најчешће извештавало о програму Народне кућиње и људским судбинама корисника наших програма, али и о резултатима оствареним у појединим областима рада, попут спасилаштва на води и у првој помоћи.

Значајну медијску пажњу, у току 2023. године, у штампаним медијима, телевизијским прилозима и интернет порталима, локалног и националног карактера, попут листа "Политика", привукле су и заузеле информације о будућим радовима на санацији куће коју је др Деса Милосављевић Бранковић поклонила Црвеном крсту Крагујевац и о изградњи нових просторија за нашу Организацију, на истој парцели.

Наиме, новембра претходне, 2022. године, група новинара је покренула иницијативу да се сакупи новац за обнову поменуте куће, а на ту иницијативу је одговорила компанија "Old city residence", која ће на тој парцели реновирати постојећи објекат и изградити нову зграду, коју је Црвени крст Крагујевац пројектовао према својим потребама, за волонтере, кориснике и запослене.

Традиционално је медијску пажњу у Крагујевцу и у Србији, средином фебруара 2023. године, привукло обележавање 108. годишњице смрти др Елизабет Рос и долазак високих званичника у наш град, а као и до сада, за ову прилику је Црвени крст Крагујевац **издао часопис „У служби хуманости“**.

Признање **“Златно перо“ за допринос у 2023. години биће уручено почетком наредне године, а добитник је група аутора документарне емисије о заслугама страних медицинских мисија у Крагујевцу, током Великог рата.**

Секретар Црвеног крста, стручни сарадници и волонтери су током 2023. године гостовали у бројним емисијама, некада су поводи били – посебно важни догађаји, некада информисање становништва о редовним или традиционалним акцијама.

Секретар, Невенка Богдановић је члан Комисије за информисање Црвеног крста Србије и у току 2023. године је давала значајан допринос раду Комисије.

Поред часописа „У служби хуманости“, Црвени крст Крагујевац своје активности промовише и путем **интернет странице/сајта**: крагујевачког Црвеног крста, чија је израда и редовно ажурирање допринос волонтера, као и путем друштвених мрежа **Facebook и Инстаграм, које укупно прати око 4000 особа.**

Са Установом културе „Кораџи“, Црвени крст Крагујевац је успоставио добру сарадњу која се огледа у редовном објављивању у часопису за дечје уметничко стваралаштво „Дечје искре“ ученичких радова који пристижу у Црвени крст по основу конкурса које Црвени крст расписује, а односе се на промоцију здравих стилова живота и хуманих људских вредности.

О овим и другим видовима промоције Црвеног крста Крагујевца, води се прецизна евиденција и архивирање објављених прилога, чланака и фотографија. Свој допринос Црвеном крсту, локални електронски медији дали су и у виду бесплатног емитовања спотова и џинглова за акције давања крви више пута и честитке волонтерима поводом Недеље Црвеног крста и Светског дана добровољних даваоца крви.

У свом годишњем извештају, Факултет медицинских наука у Крагујевцу, је извештавао о раду своје подружнице Црвеног крста Крагујевац.

Све школе су у годишњим извештајима о раду, штампаним на крају школске 2022/2023. године, објавиле извештаје о активностима и ангажовањима ученика у оквиру подружнице Црвеног крста.

Црвени крст Крагујевац и удружење Први приви на скали су потписали Уговор о партнерству ради успостављања и неговања сарадње у циљу узајамне афирмације рада, чиме је Црвени крст добио свој простор на порталу Први приви на скалу и одељку КГ ВОДИЧ.

Црвени крст Крагујевац је у овом извештајном периоду штампао: рекламне блокове, роковнике, оловке, кесе и торбе, лењире, распоред часова, шоље, мајице, налепнице, честитке, дипломе и захвалнице за учешћа у посебним програмима, као и разне едукативне материјале за програмске активности (power-point презентације, приручнике, лифлете, практикуме и брошуре).